ЗАВТРА БУВ ЧОРНОБИЛЬ...

Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 79 (1829) ♦ Субота, 25 квітня 1998 року ♦ Ціна договірна

Зберігаючи власне обличчя

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з Федеральним канцлером Австрії Віктором Кліма, який побував у Києві з державним візитом. О. Мороз зазначив, що модель організації законодавчої роботи в Австрії найбільш прийнятна для України. «Саме тому й наші міжпарламентські зв'язки дуже плідні», —сказав Голова Верховної Ради.

Олександр Мороз також схвально відгукнувся про те, як керівництво Австрії «забезпечує незалежність зовнішньої і внутрішньої політики держави шляхом тісної інтеграції до європейських структур, водночас дбаючи про збереження власного обличчя країни». Дуже імпонує, сказав глава парламенту, і політика Австрії щодо розширення НАТО на схід.

Австрійський канцлер, зі свого боку, заявив, що Відень підтримуватиме Україну в її співпраці з європейськими організаціями. Зокрема, з Європейським союзом, де у другому півріччі цього року головуватиме Австрія.

На фото: під час відкриття Монетного двору Нацбанку України.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.

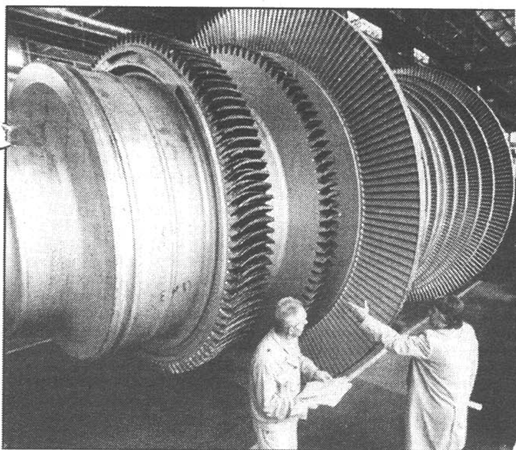
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України» (зі Страсбурга)

ПАРЄ — за незалежність Палестини

Дискусії, що відбулися в ПАРЄ з питання «Палестинські біженці в контексті близькосхідного мирного процесу», ще раз засвідчили прагнення Європи брати активну участь у врегулюванні цієї проблеми. Причому, зі своєї позиції. Практично одностайно Асамблея затвердила підготовлену англійцем Девідом Аткінсоном доповідь, де наголошено: «Чітке і практичне рішення проблеми біженців вимагає створення Палестинської держави». Сенсація? «Це не антиєврейська доповідь, а дуже об'єктивний документ», — підтвердив після завершення дебатів голова Комітету з міграції, біженців та демографії іспанець Агустин Діаздемера.

(Закінчення на 10-й стор.)

Не грай дурня, Америко!

Харківський завод «Турбоатом» не має наміру здавати своїх позицій на світовому ринку

(Матеріал читайте на 6-й стор.).

Хвороба часу: нестача грошей

7

Поважають якщо не сильних, то...

12

«Укриття», можливо, сховається під землею

Занурення об'єкту «Укриття» в глибокі геологічні формації (створення «Укриття-2» під землею) —найбільш прийнятна для України стратегія його перетворення на екологічно безпечну систему, заявив у інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» директор Державного наукового центру радіогеохімії довкілля Емлен Соботович.

За його словами, створення «Укриття-2» під землею безпечне для персоналу й вимагає невеликих фінансових коштів та часу.

Проект «Укриття-2» розроблено Державним науковим центром радіогеохімії довкілля спільно з НДІ «Кривбаспроект». Його реалізація розрахована на 20—25 років, а витрати на створення, за оцінками Е. Соботовича, становлять 1,5 млрд. доларів.

Лист на першу сторінку

Хтось сіє, а ми збираємо

Не перший рік цілодобово ллється потік брудної, страшної й непотрібної інформації з екранів наших телевізорів. Герої чужих фільмів вчать наших дітей: убий, убий, убий! Чи не через це останнім часом так різко зросла злочинність серед молоді? Якщо існує в Україні цензура, чому вона дозволяє випускати на екрани такі низькопробні фільми? Чому досі немає закону, який притягав би до відповідальності тих, хто гріє на цих фільмах руки?

П. КРАВЧЕНКО.

Дебальцеве Донецької області.

У кожній справі буває кінець і початок

Перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Киргизької Республіки в Україні Улукбека Чиналієва у зв'язку з закінченням його дипломатичної діяльності в нашій країні.

Олександр Ткаченко висловив вдячність послу за його довгу і тісну роботу з українським парламентом і підкреслив, що «ратифікація Верховною Радою Угоди про торгівлю між Україною та Киргизстаном дала можливість повноцінно співпрацювати не лише в політичній сфері, а й в економічній. А саме остання є нині для країн колишнього Радянського Союзу пріорітетною і всепідпорядковуючою». Під час бесіди обговорювалися підсумки недавніх парламентських виборів. На думку Олександра Ткаченка, у новому парламенті буде лівоцентристська більшість, а головою парламенту нового скликання багато парламентаріїв бачать Олександра Мороза.

○ Біржовий комітет УМВБ встановив винагороду в 100 тисяч доларів за допомогу в розкритті вбивства свого керівника В. Гетьмана.

○ Франція та Німеччина нададуть 7 млн. доларів, Іспанія — 3 млн. для робіт, пов'язаних з об'єктом «Укриття» на ЧАЕС.

○ Державна Дума Росії дала згоду Президентові РФ на призначення Сергія Кирієнка главою уряду.

P.S.

У підготовчій депутатській групі

І присяга, і гімн прозвучать 12 травня

Про це сповістив на вчорашній прес-конференції голова робочої депутатської групи, яка готує перше засідання Верховної Ради 14-го скликання, Олександр Бандурка. Він сказав, що на перше засідання будуть запрошені Президент, Прем'єр-міністр, члени уряду, голови Конституційного, Верховного та Вищого Арбітражного судів, голови обласних рад, керівники Автономної Республіки Крим, голови обласних держадміністрацій, члени Центрвиборчкому, дипломатичний корпус, преса.

Олександр Бандурка повідомив, що підготовчою групою затверджено порядок складання присяги депутатами. До присяги будуть допущені тільки ті депутати, які виконали вимогу закону про звільнення з попередньої роботи чи складання повноважень в інших представницьких органах.

Текст присяги, за словами Олександра Бандурки, зачитає найстарший депутат — Слава Стецько. Після підписання присяги депутатами Олександр Мороз оголосить про закінчення роботи Верховної Ради 13-го скликання, а Слава Стецько відкриє першу сесію чотирнадцятого парламенту. Прозвучить гімн України.

На запитання кореспондентів, які заходи буде вжито до тих народних депутатів, які, можливо, не схочуть устати під час виконання державного гімну, як це траплялося раніше, головуючий відповів, що таких не буде, а якщо знайдуться, то йому шкода тих виборців, які послали їх до парламенту.

Як повідомив секретар підготовчої групи Іван Чиж, є попередня домовленість про те, що Президент Леонід Кучма виступить 12 травня, першого дня роботи сесії, на вечірньому засіданні. До обрання тимчасової президії вестиме сесію голова підготовчої групи Олександр Бандурка.

Журналістів повідомили, що Центрвиборчком звернувся до Верховного суду з пропозицією прискорити всі судові процеси з розгляду результатів виборів і закінчити їх до 11 травня.

Олександр Бандурка сказав, що наступного вівторка на спільному засіданні підготовчої депутатської групи розглянуть питання формування фракцій і комітетів парламенту, і за основу буде взято партійний принцип.

Анатолій КАРАСЕНКО.

На знімку: Олександр Бандурка.

Чорнобильська тема — актуальна, хоча політичних дивідендів не дає

АВАРІЯ на ЧАЕС боляче позначилася на здоров'ї і житті мільйонів людей. Як вирішуються тепер і в подальшому розв'язуватимуться їхні проблеми? Про це розмова нашого кореспондента з головою Комітету Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи Володимиром ЯЦЕНКОМ.

— Напередодні чергової сумної дати хотілося, щоби ви розповіли про те, що зроблено Комітетом з питань Чорнобильської катастрофи за чотири роки.

— Передовсім зауважу, що розпочали ми роботу у Верховній Раді тоді, коли чорнобильська тема перестала бути актуальною, бо політичних дивідендів уже не давала.

Зрозуміло, економічна криза могла в багато разів погіршити життя і ускладнити проблеми ліквідаторів та постраждалого населення.

Тому комітет прагнув зробити потужнішою і надійнішою фінансово-економічну і правову основу для розв'язання комплексу чорнобильських проблем і зменшення негативного впливу економічних і соціальних негараздів.

За цей період проведено понад 130 засідань комітету, в тому числі п'ять виїзних. Розглянуто майже 500 питань різних напрямів. Але насамперед ми доклали всіх зусиль, щоб зберегти цілісність чорнобильської проблематики, не дати її розтягти по відомствах. Тому і вибороли законодавчу прерогативу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи розпоряджатися чорнобильською частиною державного бюджету України.

Комітет завжди наполягав на здійсненні жорсткого контролю за використанням цих коштів, не раз організовував перевірки. За наслідками цих перевірок вживали заходів правоохоронні та адміністративні органи.

Водночас ми не відштовхнули від себе жодної людини, а прагнули допомогти словом і ділом.

— Які законодавчі акти прийнято для соціального захисту населення, постраждалого від аварії?

— Вдалося зберегти і вдосконалити закони України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» та «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». В редакції нашого комітету «пройшов» Закон України «Про формування фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення». Це дало можливість залучити для допомоги «чорнобильцям» удвічі більше коштів, аніж пропонував уряд. Законом «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань» завершено тривалу й напружену роботу фахівців і депутатів над цією проблемою.

Сприяли посиленню соціального захисту і постанови Верховної Ради України «Про стан обслуговування та оздоровлення дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про рекомендації учасників парламентських слухань щодо 10-ї річниці Чорнобильської катастрофи».

— Відомо, що новий склад Верховної Ради України планує зменшити кількість комітетів. Як ви вважаєте, чи потрібно зберегти Комітет з питань Чорнобильської катастрофи?

— А хіба в Україні вже подолано наслідки Чорнобильської катастрофи? Вирішено всі проблеми 350 тисяч ліквідаторів і 3 мільйонів постраждалих? А може, хтось відважиться заявити, що нема проблем із зоною, із налагодженням нормального життя в постраждалих населених пунктах? Чорнобильські проблеми, навіть якщо про них забули на деякий час, все одно незабаром десь «вилізуть». Тільки завтра для їх розв'язання потреба в зусиллях і коштах буде значно більша, ніж сьогодні.

Тому наявність у складі Верховної Ради Комітету з питань Чорнобильської катастрофи — то не чиїсь «примхи», а об'єктивна потреба.

— Якщо комітет буде збережено і ви продовжуватимете роботу в ньому, то які подальші кроки комітету із захисту населення від наслідків аварії, особливо за умов гострої економічної кризи?

— По-перше, «гостра економічна криза» — явище не об'єктивне. Я вважаю, що новому складові Верховної Ради треба набратися мужності та рішучості й повернути реформи на користь вітчизняного виробника, на створення нових робочих місць тощо.

Хай там що, а «чорнобильської ділянки» роботи уникнути не вдасться. І працювати на цій ділянці я та інші депутати обов'язково будемо.

Треба найближчим часом прийняти Національну програму подолання наслідків чорнобильської катастрофи. Потрібно внести зміни до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», щоб чіткіше визначити поняття зони відчуження. Від цього залежить і перереєстрація посвідчень декількох тисяч ліквідаторів. Ми повинні дати висновок щодо проекту нової концепції захисту населення, який внесено урядом до Верховної Ради в січні цього року, й організувати розробку справді наукового документа, який посилив би захист людей.

Необхідно прийняти у другому читанні закон «Про подальші засади експлуатації Чорнобильської АЕС».

Комітет уже працює над законопроектом про створення на забруднених територіях вільної економічної зони. Якщо державі важко утримувати ці райони, то треба створити такі умови, які дали б їм змогу самим піднятися і твердо стати на ноги.

Певен, що за рахунок законодавчих і організаційних заходів можна посилити захист «чорнобильців», які найбільше страждають, які потребують оперативного лікування...

Це, підкреслюю, тільки першочергові заходи. А роботи вистачить і нинішнім, і прийдешнім депутатам.

— Дякую.

Розмову вів Володимир КОРОЛЮК.

ГЕТЬМАН ВАДИМ ПЕТРОВИЧ

22 квітня 1998 року від руки вбивці трагічно загинув народний депутат України дванадцятого та тринадцятого скликань, заступник голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Верховної Ради України, голова біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі Вадим Петрович Гетьман.

В. П. Гетьман народився 12 липня 1935 року в селі Снітин Лубенського району Полтавської області. Закінчивши 1956 року Київський фінансово-економічний інститут, працював на керівних посадах в системі фінансування сільського господарства Запорізької області. З 1965 по 1975 рік був інспектором Запорізького обласного комітету народного контролю, завідувачем відділу цін, головою планової комісії Запорізького облвиконкому.

Понад 12 років В. П. Гетьман працював першим заступником голови Державного комітету цін УРСР. У 1987 році очолив правління Українського республіканського банку «Агропромбанк СРСР». З жовтня 1990-го — голова правління Республіканського акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна». З березня по грудень 1992 року В. П. Гетьман був головою правління Національного банку України.

Перейшовши у березні 1993 року на постійну роботу до Верховної Ради України, він очолював підкомісію з фінансово-бюджетних питань, був заступником голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності.

В. П. Гетьман нагороджений Почесною відзнакою Президента України, удостоєний звання «Заслужений економіст України».

Злодійські кулі обірвали життя талановитого державного і громадського діяча, порядної, мудрої та чуйної людини.

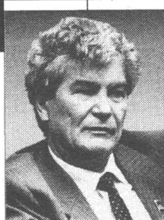
З ім'ям В. П. Гетьмана пов'язані вагомі досягнення у створенні законодавчої бази нашої незалежної держави, прийняття Конституції України, становлення та розвиток банківської справи в Україні, завоювання нею авторитету у фінансових та банківських колах світу. Він був одним із авторів створення вітчизняної платіжної системи, валютно-фінансового ринку та власного виробництва національної валюти.

Світла пам'ять про Вадима Петровича Гетьмана назавжди залишиться в наших серцях.

Л. Д. Кучма, О. О. Мороз, В. П. Пустовойтенко, А. К. Голубченко, В. А. Ющенко, В. Л. Мусіяка, І. О. Мітюков, А. В. Толстоухов, В. Л. Немировський, В. М. Кравець, І. А. Фоменко, О. Б. Андронов.

* * *

Для організації похорону народного депутата України, заступника голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Верховної Ради України Вадима Петровича Гетьмана утворено урядову комісію, яку очолює перший віце-прем'єр-міністр України Анатолій Голубченко.

Не стало Вадима Петровича Гетьмана — талановитої людини, крупного фінансиста, визначного громадського діяча.

Зупинилося життя, сповнене звершень та замислів. Він багато встиг зробити і був готовий і надалі наполегливо працювати в ім'я оновлення України. Його доля — це доля патріота, громадянина, якому небайдуже, що відбувається в сьогоднішній Україні.

Він зробив вагомий особистий внесок у розвиток парламентаризму в Україні. Вадим Гетьман обирався народним депутатом Верховної Ради України 12-го і 13-го скликань. В українському парламенті був заступником голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності, очолював депутатську групу «Незалежні».

Людина невгамовної творчої енергії, одну з останніх своїх літніх відпусток цілковито присвятив літературній праці, створивши унікальний історико-документальний твір «Як приймалася Конституція України». Його книга — це свідчення очевидця та активного учасника становлення державності в Україні, яку знав і любив Вадим Петрович.

Гірко вимовляти слова «був», «знав», «любив». Ми втратили людину, яку називали популярним політиком, фінансистом від Бога, душею будь-якого товариства, вірним товаришем, неперевершеним співрозмовником. Його енергії, знань, терпіння вистачало на все, що допомагало повертати громіздкий український корабель на новий курс, до процвітання та стабільності для всіх. Великий життєлюб, він цінував і розумів мистецтво і спорт, постійно допомагав артистам, тренерам, спортсменам.

Не всім подобалися його гостра думка, тверда позиція, незалежність і непідкупність. Злодійське, жорстоке вбивство у розквіті творчих сил — свідчення того, що не все гаразд в його рідній країні, котрій він був відданий до кінця своїх днів.

Життя Вадима Петровича Гетьмана — приклад багатьом молодим співвітчизникам, які прагнуть жити і працювати достойно, згідно з буквою закону, діючи розумом, а не силою, не боятися ні кулі, ні бомби, ні ножа.

Того страшного вечора він поспішав додому, але так і не встиг зустрітися з дружиною Валентиною Опанасівною, дочкою Іриною, онучкою Мариною, які дуже чекали на нього. Як не встиг зустрітися наступного дня відповідно до свого напруженого робочого графіка з банкірами, бізнесменами, журналістами. Але вони запам'ятають цю гідну подиву людину.

Як і всі ми.

В. А. Ющенко, І. О. Мітюков, В. С. Стельмах, О. І. Кіреєв, Р. В. Арєшкович, В. О. Бондар, В. П. Терпило, О. Б. Андронов, І. В. Сільвестров, В. П. Ситник, В. М. Кравець, О. О. Веселовський, В. П. Матвієнко, В. О. Литвицький, О. М. Коваленко, М. Г. Добров, О. А. Сугоняко, Ф. І. Шпиг, С. М. Аржевітін, О. В. Дубілет, І. О. Юшко, В. М. Лавренчук, А. А. Колесніков, М. І. Нос, О. Ф. Білоусенко, А. Б. Паламарчук, В. І. Огієнко, О. М. Порада, А. М. Волок, Л. А. Милевський, Л. М. Загородня, В. В. Дем'янов, В. Є. Острожинський, В. В. Фуклєв, П. М. Міхеєв, В. Н. Грибков, В. Б. Пробий-Голова, В. О. Случ, Д. М. Гриджук, Б. В. Ганусяк, А. Г. Хромов, В. Б. Килимник, Л. О. Захаров, Л. М. Мостова, В. П. Чудний, В. М. Коломієць.

ВИПАДКОВИЙ ЗБІГ ОБСТАВИН?

Думки з приводу

Наприкінці тижня в полі зору журналістів, під ореолом здогадок і припущень, було дві події. У середу телебачення та радіо оголосили про звільнення президентським указом Володимира Радченка з посади голови Служби безпеки України і призначення його першим заступником секретаря Ради національної безпеки та оборони. Головою СБУ призначено колишнього голову Державної митної служби Леоніда Деркача, котрий свого часу працював на «Південмаші». Так сталося, що того ж вечора у ліфті власного будинку було вбито народного депутата України попереднього скликання, лідера групи «Незалежні», голову біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі Вадима Гетьмана. Коментувати останнє тяжко. Звісно, попереду слідство й остаточні (чи справді вони будуть?) висновки. Але як сьогодні розцінюють одну і другу події, що практично збіглися у часі, у стінах парламенту? Чи не угледів хтось якихось «підводних» зв'язків між ними? У коротких інтерв'ю прозвучало спільне одне: Президент України скористався своїм конституційним правом для звільнення і призначення голови Служби безпеки. А ось у інших оцінках думки розійшлися.

Олександр МОРОЗ,
Голова Верховної Ради України:

— З огляду на загальнодержавні інтереси зміщення Володимира Радченка з посади голови СБУ — це велика помилка. Це — зміщення державних структур за принципом «особистої відданості», а так не повинно бути. Необхідно через норму закону провести порядок призначення керівництва СБУ, Генпрокуратури і Прем'єр-міністра за допомогою Верховної Ради, також і звільнення з цих посад тільки за попередньої згоди парламенту. У вирішенні кадрових питань нам треба відійти від суб'єктивізму. Якщо сьогодні кадрові питання, ще й такого рівня, вирішують залежно від того, чи чоловік посміхнувся, чи відкрив ногою двері, — це не демократія, а кланова держава.

Убивство Вадима Гетьмана — також віддзеркалення всього, що діється у суспільстві. Не політичні партії — комуністи, націоналісти чи демократи і не «нові українці» викликають тривогу у людей і становлять загрозу для держави. Корупція, бюрократія і мафія —ось найголовніша загроза державі і народу.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ,
Народний рух України:

— Очевидно, Володимир Радченко не задовольняв Президента на посаді голови Служби безпеки. Напевно, СБУ мала виконувати інші завдання, ніж ті, що робила. Бо не бачу інших причин, чому раптом треба було звільняти керівника такої серйозної структури і переводити його на посаду першого заступника секретаря Ради національної безпеки. Вочевидь, є спокуса використовувати в тому числі і цю структуру для досягнення якихось політичних цілей.

Про вбивство Вадима Гетьмана не можу нічого сказати. Трагічно, що в Україні з доволі великою регулярністю трапляються смерті осіб, які на щось впливають у державі.

Михайло СИРОТА,
Народно-демократична партія:

— Напевне, про переміщення в СБУ краще спитати в самого Президента, бо тільки він може знати справжні причини. До компетенції народного депутата не входить оцінювати ті чи інші дії Президента.

Убивство Гетьмана — справді надзвичайно серйозна втрата для всього парламентаризму. Вадим Петрович надзвичайно багато зробив для розвитку нашої Верховної Ради, прийняття Конституції. Це виняткова подія у політичному житті України. Не можемо відхиляти версію політичного вбивства. Але це така складна річ, про яку краще говорити після того, як отримаємо якнайповнішу інформацію про те, що сталося. Не хотів би робити передчасно якісь прогнози.

Зв'язки можуть бути такі само, як має певний зв'язок те, чим ми з вами зранку снідали, і наша сьогоднішня зустріч. Бо якщо ви чи я з'їли б щось несвіже, не було б цієї зустрічі. Все має зв'язки, але не треба йти на дешеві політичні трюки і шукати зв'язки між першим і другим. Ця ситуація трагічніша.

Іван ЧИЖ,
Соціалістична партія України:

— На моє переконання, треба було б закласти норму до Конституції про призначення і звільнення силових міністрів, яка була донині: щоб це проходило і через Верховну Раду: Але оскільки Конституція це не передбачає, це право Президента.

Не можу сказати однозначно, чи було вбивство В. Гетьмана політичне. Думаю, що ні. Найпевніше, це пов'язано з якимось фінансовими справами. Але мене, звичайно, дуже схвилювала ця подія. Це ще одне свідчення того свавілля, що панує в нашій державі. Якщо в такій великій державі правлять бал «закони» Сицилії, ми можемо судити і про рівень суспільної моралі, і про безвідповідальність держави стосовно громадян, навіть тих, які мають повноваження народного депутата. А що вже казати про просту людину! Треба негайно всім суспільством, усіма структурами влади робити докорінні висновки.

Можливо, тут є якісь підтексти, але Володимир Радченко — професіонал, і його призначено на дуже високу посаду в державі. Тому не можна говорити про якусь опальність. Не можу проводити і прямих аналогій, та їх, мабуть, не треба шукати: скільки в нас пішло з життя народних депутатів минулого скликання...

Євген МАРЧУК,
екс-прем'єр, Соціал-демократична партія України (об'єднана):

— Убивство В. Гетьмана пов'язане з його посадою і службовою діяльністю. Не думаю, що це має стосунок до виборів. Можливо, хтось підлаштовується під ситуацію, щоб відразу відпрацьовувати версію, нібито це могли зробити політичні конкуренти. Однією з причин убивства могла стати й участь В. Гетьмана у прийнятті деяких законів, які він відстоював. Убивство могли також скоїти боржники Вадима Петровича. Хоча серед ділових людей він мав репутацію акуратного партнера.

Ця трагедія свідчить про те, що проблема убивств на замовлення, особливо певних політичних постатей, набула в державі екстраординарного значення. Ця проблема уже набуває резонансу, що буде серйозним елементом внутрішньодержавної напруженості. Кримінальний світ не лише агресивно втрутився у політику через виборчу систему, а й ліквідовує політичні постаті, якою, безперечно, був В. Гетьман.

Олександр ЄЛЬЯШКЕВИЧ,
партія «Всеукраїнське об'єднання «Громада»:

— По відповідь треба звернутися до Президента. Думаю, вельми символічно, що убивство відбулося в той день, коли було змінено керівництво Служби безпеки України.

Записали
Юліана ШЕВЧУК,
Володимир КОРОЛЮК.

Стріляли в нашу інтелігенцію

Уранці двадцять третього довідався, що в ліфті власного будинку був по-звірячому розстріляний кілером Вадим Гетьман. У диктофоні ще стояла касета з його голосом.

Я пив каву, не відчуваючи її смаку. Дивна реакція на трагічну звістку. Диктофон спокійним застудженим голосом розповідав про причини осінньої кризи на ринку цінних паперів. Я навіть не прислухався, бо раптом згадав іншого Гетьмана. Ошелешеного на якусь мить на порозі агропромислового банку «Україна», правління якого він свого часу очолював. Дорогу йому перетинав кремезний парубок у міліцейській формі, вимагаючи перепустку.

— Я Гетьман, синку, — пролунало металевим голосом. — Колись очолював ваш банк, а зараз — валютну біржу...

Це скидалося на театральну репліку, але не на перепустку, і незворушний страж правопорядку про прихід якогось Гетьмана доповів «по начальству». І, мабуть, по хвилині й забув про цей епізод. Бо, хоч яке гучне, а це прізвище його не обходило. На відміну від того або тих, хто впритул, до останнього, розстрілював голову біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі. Він або вони знали і прізвище своєї жертви, і багато чого іншого. Що виходили на полювання колишнього голови правління Національного банку України — не могли не знати. Що сьогодні мішень — це кращий фінансист минулого року напевно чули. Можливо, навіть то був не простий кілер або кілери, а добре обізнані з тим, за віщо «приговорили» валютного боса. Все це зараз лягло в площину версій слідства. За словами начальника центру громадських зв'язків Головного управління МВС України Олександра Зарубицького, розглядають три версії. Або йдеться про розправу, спричинену діяльністю Вадима Гетьмана на валютній біржі. Або діяльністю біржі на ринку нерухомості (згадується купівля Торгового дому на Контрактовій площі у Києві). Або йдеться про діяльність небіжчика в період передвиборчої кампанії. Може, так, а може, й не так. З огляду на те, що полювання на заможне панство у нас не набуло сезонного характеру, а триває цілорічно, з причинами можна зачекати до кінця слідства. Якщо воно скінчиться. Бентежить інше. Достеменно відомо, що будинок, де мешкав Вадим Гетьман, перебував до певного часу під охороною. До речі, як перебувають зараз багато інших будинків, де мешкають посадові особи державної ваги. Отже, ввечері 22 квітня кілеру або кілерам не трапилося на дорозі жодного вартового, який спитав би перепустку, як її питали на порозі банку «Україна» у Вадима Гетьмана. Отже, слідчі, схоже, ведуть справу без жодного свідка, попри те, що, судячи з кількості віднайдених гільз, під'їзд на деякий час перетворили на стрілецький тир з живою мішенню!

... Він полюбляв посидіти у тісному колі десь на природі. Серед своїх однодумців. І радів, що, незважаючи на фінансові негаразди в державі, друзів дедалі більшає: відомих підприємців, банкірів, ринковиків міцної кістки.

Одного разу поцікавився у нього, що думає про реальні шанси тих, хто ладен піти на диктатуру, аби повернути назад адміністративно-розподільчу систему.

— Я тобі скажу словами одного банкіра. У таких людей немає шансів, бо для цього треба знищити третину нашої інтелігенції.

І ніби розсердився:

— Не думай про це, синку.

Сергій ВЛАД.

Пам'яті Вадима Гетьмана

Колектив Рахункової палати глибоко схвильований трагічною смертю народного депутата України, голови Біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі Вадима Петровича Гетьмана. Підступні, жорстокі сили забрали життя відомого державного діяча, висококопрофесійного спеціаліста фінансово-банківської справи, одного з фундаторів концепції виходу України з рублевої зони і створення національної грошової одиниці.

На всіх важливих ділянках суспільно-політичного життя Вадим Петрович Гетьман стверджував себе справжнім громадянином нової України, сили, знання, досвід сповна віддавав справі побудови демократичного українського суспільства. Його неоціненний внесок у державотворчий процес, розробку й прийняття Конституції, законів у галузі фінансово-кредитної політики навічно увійде в історію України.

Він назавжди запам'ятається всім як високопорядна і чесна людина, взірець інтелігентності, доброти, чуйності, відданості рідному народові.

Висловлюємо свої співчуття рідним, близьким, знайомим, усім, хто працював і спілкувався з Вадимом Петровичем Гетьманом.

За дорученням колективу колегія Рахункової палати

Загибель патріарха

Політико-економічні наслідки вбивства В. Гетьмана

Голова правління НБУ В. Ющенко прокоментував убивство народного депутата України Вадима Гетьмана як «невдалу демонстрацію контролю над економічною і політичною ситуацією».

Досить відверто і напрочуд правильно, якщо зважити, що Україна сьогодні перебуває на межі фінансової катастрофи, яку уряд збирається відвертати традиційними методами. А саме — за відсутності реформ всередині країни і відмови фінансової допомоги ззовні не залишається іншого шляху, як емісійне погашення величезної соціальної заборгованості і таке саме покриття дефіциту держбюджету. Це однозначно призведе до девальвації гривні, проти чого, звісно, виступав і виступає молодий український банківський капітал, «патріархом» якого банкіри називали «батька стабільної нацвалюти» В. Гетьмана. Заговорили навіть про відставки останніх «молодих реформаторів» у керівництві держави — віце-прем'єра Сергія Тигипка і Віктора Ющенка. Через незгоду з такими планами уряду. Тож, стріляючи в «патріарха», молодих і попередили, щоб «не рипалися»?

Об'єктивно смерть В. Гетьмана вигідна і представникам нереформованого сектора економіки, які вимагали від уряду пільгових кредитів, дотацій, емісійного поповнення оборотних коштів тощо, а їм відмовляли. Ситуація склалася така, що більш-менш реформована фінансово-банківська система України існувала незалежно від її нереформованого народногосподарського комплексу і відмовлялася його обслуговувати, тобто пускати кошти в «пісок», на бездумне проїдання. Це, звичайно, парадокс, але він визначав відносини нестабільної економіки і стабільної валюти.

Об'єктивно постріли у В. Гетьмана — це ще й попередження політичне. Тим, хто через незгоду з руйнацією фінансової системи міг би поставити на власного кандидата на майбутніх президентських виборах. Доки існувала стабільна гривня, а правлячий режим її підтримував, вони були потрібні одне одному. Насамперед з економічних міркувань. А коли відпадає взаємна потреба, то можуть розійтися й політичні шляхи. Це закон політики.

І, безперечно, смерть В. Гетьмана, знаного світовими діловими колами, — це яскраве свідчення політичної нестабільності в Україні. Тепер тільки суперризиковий інвестор наважиться вкладати в неї гроші.

Тож той, хто цього разу замовляв кілера, стріляв і в себе, бо стріляв у стабільну валюту, у престиж держави. Якщо він, звичайно, розуміє, що це таке...

Володимир СКАЧКО.

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності з глибоким сумом сприйняв звістку про трагічну загибель народного депутата України, заступника голови комітету **Гетьмана Вадима Петровича** і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

Громадськість Маньківщини Черкаської області глибоко сумує з приводу трагічної смерті народного депутата України по 426-му Тальнівському виборчому округу **Вадима Петровича Гетьмана** і висловлює щирі співчуття дружині, дітям та онукам покійного.

Світлу пам'ять про відомого політика, фахівця фінансово-банківської справи, чуйну і сердечну людину назавжди збережемо в наших серцях.

У номер

• *Львів*

Обливаний понеділок — повеневий тиждень

Рясні дощі, що почалися на Львівщині на другий день Великодніх свят і тривали кілька діб, спричинили повеневу ситуацію у верхів'ї Дністра. У п'яти районах області підтоплено 643 будівлі, залито тисячі гектарів сільськогосподарських угідь, 24 населених пункти залишилися без світла. У селі Мости Городоцького району рівень води зріс на 4,5 метра, через що знову довелося укріплювати дамбу. Штаб цивільної оборони контролює ситуацію.

• *Луганськ*

Вимоги ті самі: віддати зароблене

На п'яти вугільних шахтах Луганської області тривають страйки. Страйкують, зокрема, гірники шахти «Анненська» державної холдингової компанії «Луганськвугілля», шахт «Талтоштовська» та «Горська» державної холдингової компанії «Первомайськвугілля», а також шахти ім. Лютикова державної холдингової компанії «Краснодонвугілля».

Загальна чисельність страйкуючих шахтарів становить понад 1200 чоловік. Їх вимоги незмінні: ліквідувати заборгованість у заробітній платі, що досягає в середньому по області 10 місяців, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

• *Одеса*

Нові баржі для дунайців

На Кілійському судноремонтно-суднобудівному заводі розпочато спорудження нових суховантажних барж на замовлення ВАТ «Українське Дунайське пароплавство». Першу з них вже передано експлуатаційникам. Найближчими днями на воду буде спущено ще кілька таких транспортних засобів, а загалом їх спорудять, за взаємною домовленістю, кілька десятків. Маючи вантажопідйомність 2007 тонн, нова баржа-секція значно перевищує за цим показником транспортні засоби такого призначення, що ними користувалося пароплавство досі. Невдовзі каравани нових барж почнуть курсувати Дунаєм від його гирла до німецького порту Регенсбург.

• *Суми*

Школа... для батьків

В обласному центрі засновано школу батьківської підтримки. Її слухачами стали тата та матусі, які виховують дітей-інвалідів. Під час занять батьки отримають консультації педагогів, медиків, юристів, прослухають лекції про можливість залучення їх синів та дочок до корисної праці тощо.

• *Полтава*

Ще один маршрут мандрівної виставки

Малюнки юної полтавки Саші Путрі, яка рано пішла з життя, експонуватимуть у столиці Великобританії. А повезли експозицію до Лондона учні полтавської приватної Міжнародної мовної школи, яку створила Наталка Кульшан. Великобританія — це вже шоста країна, де побачать роботи художниці.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

«Фармак» дарує надію

НАПЕРЕДОДНІ сумної чорнобильської дати доброю новиною для тисяч постраждалих з порушеннями функції щитовидної залози стало відкриття лінії з виробництва вітчизняного препарату L-тироксину.

Оригінальну розробку технології синтезу субстанції і виготовлення готової лікарської форми — таблеток L-тироксину здійснили вчені Інституту ендокринології і обміну речовин АМН України спільно з фахівцями Центральної лабораторії дослідних і експериментальних робіт одного з лідерів нашої фармацевтичної промисловості ВАТ «Фармак».

Під час урочистого відкриття лінії численні гості —представники міністерств, зарубіжних і вітчизняних ділових кіл відзначили вдалий вибір саме цього підприємства для розташування обладнання, наданого Україні за програмою TACIS. У підготовку приміщень, інженерних комунікацій європейського стандарту якості заводчани вклали не лише кошти й досвід — душу. «Наш препарат, до того ж, на 20% дешевший за імпортні аналоги, — наголосила генеральний директор підприємства Філя Жебровська. — Свою марку ми дуже шануємо і віримо, що 120 млн. таблеток на рік для медичних закладів не лише України, а й Білорусі, Росії, стануть потужною підмогою у подоланні наслідків чорнобильського лиха».

Проте, як сказав голова Держкомітету з медичної і мікробіологічної промисловості Юрій Спіженко, це лише початок. На виробничій лінії «Фармаку» планують освоїти виготовлення всієї гами гормональних лікарських засобів для лікування захворювань і щитовидної, і підшлункової залози. Українські вчені синтезували вельми ефективний за дією препарат. Його вже перевірено. Триває робота над синтезом ще двох гормонів.

Розробка тижня

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Дивовижний дар — дарувати людям втрачену волю

Пам'ять тижня

Олександр Романович Довженко та Олександр Володимирович Довженко — дядько та племінник, вчитель та учень. Їх єднали не просто родинні зв'язки, а й спільна справа — лікування тих, хто хворіє на алкоголізм та наркоманію. Допомозі людям вони присвятили все своє життя. Сьогодні, 25 квітня, минає рік, як Олександра Володимировича Довженка не стало.

Так трапилося, що ще з дитячих років Олександр Володимирович Довженко перебував у лікарському середовищі. Батько, дядько, сестра, інші родичі були медиками. Отож у домі панувала атмосфера медицини. Хтось когось лікував, щось комусь виписував, люди постійно зверталися по допомогу і отримували її. І саме тоді, в ранньому дитинстві, Олександр Володимирович Довженко вперше спостерігав за сеансом гіпнозу, який проводив Олександр Романович Довженко. Згодом, у своїй книзі «Повертаю вам життя: сеанс надії», Олександр Володимирович згадував побачене і відчуте, реакцію хворих і власні враження: «На усіх цих обличчях і в очах я бачив одне: очікування дива! Вони чекали, вони вірили, що диво відбудеться, і воно відбувалось... І цей сеанс, і цей ажіотаж навколо доктора настільки сильно врізалися мені в душу, що, можливо, навіть стали поштовхом до вибору професії лікаря».

Олександр Володимирович Довженко став лікарем. Він вчився і працював: вчився у медичному інституті, вчився в Олександра Романовича Довженка, працював у провідних вітчизняних та зарубіжних клініках, зокрема Німеччини та Франції, а згодом створив Центр нетрадиційної медицини «Ваше здоров'я», який працює нині. І весь цей час лікар психотерапевт-нарколог Олександр Володимирович Довженко допомагав вилікуватися хворим на алкоголізм та наркоманію, повертав їм здоров'я.

«Алкоголізм — це хвороба волі», — казав Олександр Довженко і обіцяв повернути хворому втрачену волю. Але для цього людина мала повірити в себе і в лікаря. «У методі Довженка, — пояснював Олександр Володимирович, — немає нічого надприродного. Його сутність — у слові. «Кодування» — звучить таємниче і незрозуміло лише для необізнаних. Коли медицина ще тільки зароджувалася, вже тоді існувала думка, що можна лікувати словом. Принцип методу зводиться до того, що психотерапевт у мозку хворого створює так звану зону гіпнотичного збудження, після чого знімає, нейтралізує потяг до алкоголю, наркотиків, тютюнопаління». Треба лише повірити в себе і довіритися лікарю.

«Повірте в себе, довіртеся мені, і я поверну вас до життя!» —з такими словами звертався до хворих лікар Олександр Володимирович Довженко. Саме такими словами і нині зустрічають хворих колеги Олександра Володимировича. Ті, хто продовжує його благородну справу.

Тетяна МІШИНА, «Голос України»

Радіаційне жало жалить без жалю

Тривога тижня

За останніми даними науковців, «вартість» чорнобильської катастрофи сягає 130 млрд. доларів. І це не враховуючи найціннішого — людських життів. Здоров'я, звісно, не купиш. Однак уражені радіонуклідами дорослі та діти потребують оздоровлення. За світовими підрахунками, воно коштує українцям 60 млрд. доларів... Про це йшлося на засіданні «круглого столу» у приміщенні Національної Академії наук України.

За словами Дмитра Гродзінського, голови Національної комісії з радіаційного захисту населення України, загальний стан здоров'я уражених Чорнобилем дедалі погіршується. Скажімо, порівняно з 1987 роком більш як удвічі зросла захворюваність на злоякісні пухлини серед дорослих та підлітків. Зареєстровано 32,5 випадка захворювань крові й кровотворних органів на 10 тисяч потерпілих (по Україні — 16,1), ендокринних органів — 69,6 (відповідно — 48,4). Починаючи з 1987 року на рак щитовидної залози захворіли 937 чоловік. Найчастіше ця хвороба уражає мешканців Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей.

Найжахливіше те, що жало радіації безжалісне до дітей. Воно згубно діє переважно на органи дихання, нервову систему, органи чуття, травлення та крові. Поширеність хвороб серед дітей зросла у 2,2 раза, захворюваність — у 2,7 разу.

За медичними дослідженнями, 90% радіонуклідів потрапляє в організм з харчовими продуктами — найбільше з молоком і м'ясом. За такої ситуації, на думку вчених, нас може врятувати лише програма оздоровлення всього українського населення, якої, на жаль, поки що немає...

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Дошка пошани

Бій тіні... з тінню

Валерій Пустовойтенко, Прем'єр-міністр України:

— У відставку не збираюся і думаю працювати до кінця своїх повноважень — 1999 року. Готовий до рукопашного бою з тими, хто гальмує економічні реформи.

Від чергового.

А я гадаю, що шановна публіка двобою не діждеться! Адже реформами і не пахне. Не битися ж Валерію Павловичу з ... Валерієм Павловичем. Та й з вавками на голові від своїх же рук ні тобі між люди вийти, ні тобі в кабінеті реформами панити...

Побігли

— Чув, на вулиці Грушевського біля Кабміну різко збільшилася кількість порушників правил дорожнього руху?

— Невже автомобілісти їдуть на червоне світло?

— Ні, міністри біжать через дорогу...

— А на тому боці що, медом помазано?

— Ні, просто на тому боці Верховна Рада.

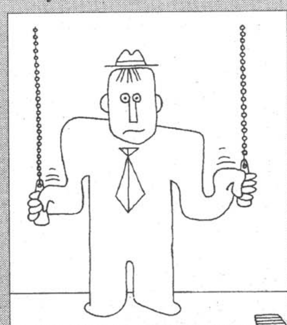
Вимикайте світло — зливайте воду!

Петро Симоненко, перший секретар КПУ:

— Необхідно злити парламентську діяльність з непарламентською масовою політичною боротьбою...

Від чергового.

Атож, Петре Миколайовичу, після того як зіллєте, не забудьте і світло вимкнути...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Свято тижня

Гостини у гетьманській столиці

Завтра — Всесвітній день поріднених міст

П'ять років виповнилося побратимським зв'язкам між старовинним українським містом Чигирином та американським Себастополом, що у штаті Каліфорнія. За цей час засновники Асоціації поріднених міст «Друзі Себастопола» разом зі своїми заокеанськими колегами здійснили проект обмінів між школярами за програмами «Бібліотеки — вікно у світ», «Здорова планета — здорові люди». Дві групи фермерів і підприємців Чигиринщини також побували в американському місті-побратимі, де стажувалися на сільськогосподарських фермах і підприємствах. Завдяки фінансовій підтримці себастопольців 12 чигиринських дітей мали можливість півроку жити в американських сім'ях і навчатися у школах. Всього 44 чигиринці відвідали сім'ї-побратими Себастопола. Водночас у Чигирині вже рік мешкає і працює у середній школі № 1 23-річна вчителька англійської мови з Каліфорнії Кімберлі Робертс. Вона — донька «хрещених батьків» поріднених Себастопола і Чигирина Ліф та Вілбера Робертсів, подружжя, котре є душею американо-українських зустрічей.

Цьогорічним сюрпризом для господарів та гостей став приїзд до Чигирина Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні пана Стівена Пайфера. Разом із прес-аташе посольства Грегом Орром, американськими та українськими сім'ями пан посол провів два чудових дні у спілкуванні та ознайомленні з історичними місцями Богданового краю.

— Я пишаюся тим, що моє рідне місто Себастопол, — сказав Стівен Пайфер, — дружить із Чигирином, містом, яке є символом державності України. Мені радісно від того, що не лише я, а десятки, сотні людей, котрі зав'язали побратимські стосунки, стали послами миру, дружби і взаєморозуміння між нашими двома народами.

Черкаська область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Пестициди... на всі смаки

Застереження тижня

ЦЕЙ ВИПАДОК наробив переполоху і в Одесі, і в Києві. Саме через перше місто, точніше, через тутешнє комерційно-виробниче підприємство «Флора», що закупило в Туреччині 300 тонн родзинок, до столиці було відправлено продукцію з великим вмістом пестицидів. Невдовзі вдарили на сполох, щоб ті родзинки не купували. Відповідні органи почали «виловлювати» їх в магазинах, на лотках. Як же сталося, що в торгівлю потрапила, по суті, отрута? Адже всі продукти, що перетинають кордон, аби бути реалізованими в Україні, мають одержати дозвіл органів Держкомітету з стандартизації, метрології й сертифікації.

У випадку з родзинками перевірка засвідчила таке: директор «Флори», щоб прискорити проходження товару через митницю, умовив видати на продукцію тимчасовий сертифікат, пообіцявши, що до заміни його на справжній родзинки в реалізацію не підуть. Сам же, не очікуючи висновків лабораторії Держстандарту, перепродав товар київській фірмі «Елегія». В столиці тут же розпочали реалізацію родзинок, причому — за фіктивним сертифікатом, виданим раніше тій же «Флорі» на ... цитрусові. Одне слово, афера за аферою. А лабораторія тим часом одержує тривожний результат аналізу: пестициди. Висновок один: нікому ніяких тимчасових сертифікатів. У більшості випадків, начебто, так і робиться. Та є, бачимо, і прикрі винятки із загального правила.

З-за кордону нині надходить багато свіжої вітамінної, як її рекламують, продукції — овочів, фруктів. Одеський «Привоз» ними, можна сказати, завалений. Та ось недавній факт: спеціалісти Держстандарту перепинили шлях 8 тоннам свіжих помідорів, завезеним з тієї ж Туреччини. Чи були в тих овочах, вирощених хтозна за якою технологією, вітаміни — ще не відомо, а ось підвищений вміст пестицидів в них виявили.

Особливо часто фальсифікують різні напої — від «екологічно чистої» чи «цілющої» води до горілки й коньяку. Останнім часом Одеським держцентром стандартизації, метрології й сертифікації виявлено кілька великих партій спиртних напоїв сумнівної якості. Фірма «Талісман», скажімо, завезла неякісну горілку «Перфект» та настійку з таким же найменуванням.

Скільки вже застерігали: не купуйте товарів сумнівної якості, особливо харчові продукти, завезені хтозна-звідки. Є ж власного виробництва — якісніші, безпечніші. Звичайно, без імпорту, якщо вже виходимо на міжнародний ринок, тек не обійтися. І тут, щоб упередити людей від небажаних наслідків, мала би встановитися, діяти триєдина, коли хочете, угода: фірма-посередник закуповує тільки доброякісну продукцію, органи Держстандарту у співпраці з митницею, СЕС, міліцією надійно контролюють, щоб на вітчизняні ринки не проникала шкідлива продукція, ну, а ми, покупці-споживачі, теж не соромилися б попрохати в реалізаторів сертифікат, уважно проглянути його, на етикетках товару все ретельно перечитати. Інакше біді не зарадити.

Одеса.

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Із вірою в святу любов

Концерт тижня

ТО ЛИШЕ сильна за вдачею жінка може заявити: «Я починаю все спочатку». І почати відзначати свій день народження з власного бенефісу. І запросити на нього шанувальників свого пісенного таланту, відомих композиторів і виконавців.

Народній артистці України Надії Шестак це вдалося зробити. 21 квітня, на третій день Великодніх свят, у Міжнародному центрі культури та мистецтв відбувся її сольний концерт «Я починаю все спочатку». Та ще й привернути увагу Президента України Леоніда Кучми, який разом з дружиною Людмилою Миколаївною прийшов привітати співачку.

Пісні, які ми почули того весняного вечора у виконанні Надії Шестак, добре відомі шанувальникам української поп-музики. «Минає день, минає ніч...», «На долині дощ іде», «Горицвіт», «Зустрічаймо любов на світанку» — вони прийшли до нас і зігрівають своєю ліричністю, безпосередністю і ніжністю саме завдяки пісенному талантові Надії Шестак. Співачка має в своєму репертуарі пісні багатьох композиторів, зокрема Олександра Злотника, Остапа Гавриша, Ярослава Борути, і, мабуть, найбільше — Миколи Мозгового. Та все-таки нових пісенних «ізюминок» на сольному концерті ми чомусь не почули.

Хоча без приємних сюрпризів не обійшлося. Це насамперед показ мод «від Надії Шестак» (ще одна грань творчого обдарування іменинниці!) і поява на сцені Міжнародного центру культури та мистецтв Державного концертного оркестру Білорусі під керуванням Михайла Фінберга.

«Я починаю все спочатку із вірою в святу любов», — причащає нас піснею Надія Шестак. І від того добрішає навколишній світ. Принаймні, в нашій уяві, у наших серцях.

Що й казати, гарними видалися в Надійки іменини!

Микола КОСИЙ, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

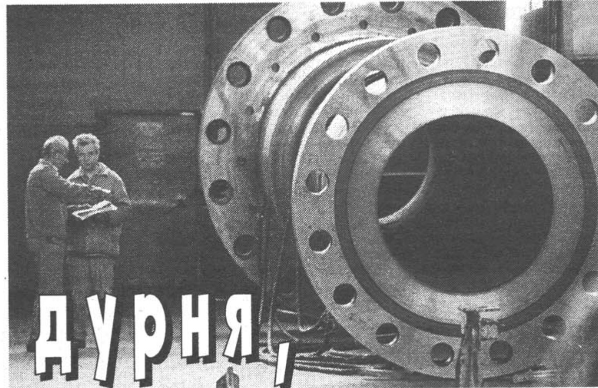
Не грай дурня, Америко!

З ЧАСУ публічної відмови (під пильним поглядом держсекретаря США) Президента України Леоніда Кучми від участі України в іранському проекті, а точніше, його напіввійськового наказу керівництву харківського НВО «Турбоатом» згорнути всі роботи з виконання контракту на поставку обладнання для атомної електростанції «Бушер», яку будують в Ірані, минуло вже майже 1,5 місяця, а пристрасті навколо цього не стихають досі. І не тільки в пресі, у владних коридорах та політичних колах, а й за заводськими верстатами. Поговоривши з багатьма робітниками біля прохідної «Турбоатому» по закінченні зміни, ваш кореспондент наслухався таких побажань на адресу Л. Кучми та його заокеанської «подруги» Мадлен Олбрайт, котрі не витримали б цензури ні жовтих, ні навіть найчервоніших видань. Але якщо ці круті вислови роботяг інтелектуали з Печерських пагорбів ще якось можуть списати на їхню економічну неграмотність і політичну несвідомість, то відмахнутися від думки щодо цього генерального директора заводу Анатолія Бугайця, на яку зважають у багатьох країнах світу, начепити на нього ярлик «помилкового і недалекоглядного» вже складніше. Втім, меткі міністерські хлопці, здається, все-таки знайшли якийсь витончений спосіб змусити непокірного директора мовчати. Як правило, відкритий для преси, останнім часом він або «дуже зайнятий», або відсутній на підприємстві. Найближче його оточення в телефонних розмовах недвозначно дає зрозуміти, що ні про яке офіційне інтерв'ю не може бути й мови, бо на генерального чинять тиск і такий виступ у газеті може погано для нього закінчитися. Але водночас підкреслюю, що ні адміністрація, ні весь трудовий колектив «Турбоатому» не збираються здавати свої позиції на світовому ринку на милість і за подачки пані Олбрайт і Президента Кучми, хоч би чого це їм коштувало.

Намагання завалити іранський контракт – це лише пробний камінь у масштабніших планах

Сумно, але факт: у цій нерівній боротьбі з центральною владою, яка на словах готова на все задля вітчизняного виробника, а на ділі продає його інтереси без особливих роздумів і пояснень за копійки, колектив заводу опинився мало не в цілковитій самоті. Активний прихильник економічної незалежності регіонів, який чимало зробив для промислового відродження Харкова, голова облдержадміністрації Олег Дьомін на запитання про його ставлення до цієї скандальної історії відповів лише однією фразою: «Ці гроші завод ще не втратив. Але чим більше буде балаканини навколо цього контракту, тим гірше буде для самого заводу...»

Зрозуміти губернатора можна. Зв'язаний по руках і ногах прямою підлеглістю Президентові, він змушений беззаперечно виконувати його волю, навіть якщо вона суперечить його принципам і переконанням. Наголошую на цьому тільки через те, що ще якихось 3—4 місяці тому і Президент, і Прем'єр-міністр віддавали заслужені почесті керівництву області та «Турбоатому» і ще кільком керівникам підприємств ВПК за вражаючий економічний ривок, що сколихнув увесь промисловий потенціал регіону майже десятьма відсотками приросту продукції, що її випускають. Але очевидно, що ці досягнення не дуже сподобалися заокеанським кураторам України. Спроба завалити цілком мирний бушерський контракт — лише пробний камінь у масштабніших планах. І якщо він досягне наміченої мети, нема жодних гарантій, що завтра США або найближчі їхні союзники не поставлять перед українськими властями ультиматум про заборону на експорт, скажімо, харківських танків або літаків.

Такі замовлення перепадають Україні раз на 10—15 років

Протягом багатьох років НВО «Турбоатом» є найбільшим світовим експортером турбінного обладнання для різних видів електростанцій. Досить сказати, що тільки в Росії працює понад 300 харківських турбін, а ще — в 23 країнах Європи, Азії, Африки, Латинської Америки. Мало підприємств України можуть похвалитися такою географією поставок. За всі роки нашого розброду і хитання колектив заводу, здається, не простоював жодного дня. Одна з найкращих у Європі його науково-експериментальна база, висока кваліфікація робітників та ІТП дають змогу виготовляти турбіни, що за багатьма характеристиками перевершують аналогічні вироби провідних західних фірм. Навіть за скрутних економічних і фінансових умов адміністрація заводу умудрялася не менш як половину всієї продукції відправляти за кордон, поповнюючи державну казну твердою валютою. І ось тепер держава намагається безцеремонно втрутитися в його господарську діяльність, не забезпечивши при цьому жодних інших замовлень, не компенсувавши реально жодної копійки величезних фінансових втрат.

Міркування Леоніда Даниловича про те, що «Турбоатом» і Україна втратять не більш як 45 мільйонів доларів, але зате отримають можливість брати участь в інших міжнародних проектах, викликає у турбобудівельників лише іронічну посмішку.

По-перше, обіцянки нічим не підкріплено. По-друге, в Харкові вже знають не з чуток, а на прикладі заводу «Комунар», яка ціна таким гарантіям. А по-третє, багатьом просто незручно за свого Президента, який чи то рахувати не вміє, чи то взагалі не в курсі справ своєї держави.

Сума в 45 мільйонів доларів — це лише приблизна вартість першої турбіни. А таких турбін, згідно з контрактом, завод мав поставити Ірану не менш як три. Тому тільки прямі фінансові втрати «Турбоатому» та його суміжників становлять 450—500 мільйонів доларів. А загалом, з підрахуванням втрачених можливостей, відмова від участі в будівництві АЕС «Бушер» коштуватиме Україні 1245 мільйонів «зелених». Ці дані наведено в різкому листі обласної асоціації промисловців і підприємців «Граніт» на адресу Президента, за що, кажуть, її керівництво по голівці не погладили.

Росія, як відомо, від будівництва АЕС «Бушер» не відмовилася. Звісно, що поступлива позиція українського уряду внесе корективи в терміни виконання цього контракту. Але навряд чи вони будуть такі істотні, щоб стати причиною його розриву. Чеська фірма «Шкода», приміром, готова хоч завтра розпочати роботи з виготовлення такої самої турбіни. Але навряд чи тоді можна сподіватися, що на такий вибрик російська сторона відповість дружніми обіймами. І справа навіть не в штрафних санкціях. А в тому, що в майбутньому «Турбоатом» та й багато інших підприємств енергетичного машинобудування України, найімовірніше, не отримають істотних замовлень ні з Росії, ні з інших країн світу, традиційних і потенційних партнерів українських підприємств. Адже Україна досі не має фірм, подібних до російського «Зарубіжатоменергобуду», здатних очолити такі великомасштабні роботи. Проект її створення, розроблений, до речі, Харківською облдержадміністрацією разом із фахівцями турбінного заводу, півроку вже припадає пилюкою в міністерських кабінетах і невідомо, чи приймуть його коли-небудь. А підприємству треба працювати, «виривати» в нелегкій конкурентній боротьбі контракти сьогодні. І без російських фірм, з їхнім досвідом роботи на зовнішньому ринку, поки що не обійтися, попри всі амбіції і патріотичні почуття. Крім того, замовлення на зразок бушерського, за словами А. Бугайця, перепадають Україні раз на 10—15 років. Втрачати їх і грішно, і злочинно.

Чи повірять знову тому, хто вже одного разу збрехав?

Досі, за твердженням головного інженера НВО «Турбоатом» Михайла Вірченка, адміністрація підприємства не отримувала жодних офіційних рішень щодо припинення будь-яких відносин з російською фірмою «Зарубіжатоменергобуд». Політичне втручання в економічні відносини в сучасному світі, загалом, справа цілком звична. Але в інших країнах керівники умудряються бодай зберігати гарну міну за поганої гри: якось приховують свою залежність від сильніших держав, виторговують при цьому якнайбільше через утрачені можливості. А в нашому випадку все відбувається з точністю до навпаки: і капітулюємо під привселюдний диктат, і просимо за свою капітуляцію зовсім нічого.

Загальновідомо, що підприємства США та Японії споруджують таку електростанцію в Північній Кореї, але при цьому ніхто й не згадує про поставки атомних технологій до нецивілізованих країн.

Очевидно, після тривалого протистояння в американо-іракських відносинах має настати потепління. Принаймні, такі тенденції дипломати вже спостерігають. Тоді тим паче зрозумілі цілі та завдання держсекретаря Олбрайт.

Гранично ясно, що незалежно від того, з яких причин буде розірвано цей контракт, «Турбоатом» надовго втратить у світі імідж надійної фірми: хто повірить знову тому, хто вже одного разу збрехав? Адже завойовані позиції на світовому ринку неможливо компенсувати ніякими внутрішніми замовленнями, навіть такими істотними, як реконструкція електростанцій Дніпровського каскаду: коштів на виконання цієї програми, як і раніше, не вистачає, а заробляти їх можна, як відомо, лише зберігаючи свої позиції на зовнішньому ринку. Але навряд чи можна гадати, що ця прописна істина невідома нашому Президентові. Тоді на чому грунтується його рішення? На обіцянці Заходу підкинути ще грошенят? Але скільки можна жити в борг?

Робітники «Турбоатому» хочуть мати роботу й зарплату, а не заокеанські подачки

Може, Захід і допоможе Леону Даниловичу, але тільки не нам, розмірковують робітники «турбінки». «Хто створюватиме самому собі конкурента? Але ми хочемо мати роботу сьогодні, впевненість у тому, що вона буде й завтра, отримувати за неї зарплату, а не жалюгідні подачки з рук начебто наших благодійників».

Таку саму позицію займає щойно обраний міський голова Михайло Пилипчук: «Я вкрай зацікавлений у тому, щоб цей контракт було збережено за «Турбоатомом». І по змозі всіляко його відстоюватиму. Ми втрачаємо не тільки чималі гроші, а й повне завантаження кількох заводів, і не на один рік, а значить, сотні, а то й тисячі робочих місць».

Нітогісінько не розуміючи, начальник податкової обласної адміністрації Марина Вишневська сказала: «Я тільки сподіваюся на те, що завод стабільно працюватиме. Це один із найсолідніших у регіоні платників у державний і місцевий бюджети. Ми завжди звертаємося до «Турбоатому» з проханням сплатити нам податки авансом, кошти на вирішення нагальних проблем. І не можемо витягти плани з їх збору. Відмов не було».

Схожі думки висловлюють і багато інших відомих на Харківщині людей.

До речі, тільки на виготовленні першого блоку бюджет міг би отримати близько 5 мільйонів доларів США. Чи отримає?

Захід не пошкодує ніяких грошей, щоб «поховати» конкурента

Наприкінці минулого року НВО «Турбоатом» підтвердило сертифікат якості, що відповідає загальноприйнятому міжнародному стандарту. До речі, такий важкий іспит у Харкові витримав лише цей завод. А це означає, що західним компаніям у галузі енергетичного машинобудування стає дедалі важче «тягатися» за сфери впливу зі спритним конкурентом. Чи не тому стратегічно важливе для держави і процвітаюче підприємство раптом стає одним із перших у списку великої приватизації? Невже в Києві не здогадуються, що в світі чимало зацікавлених фірм, які прагнуть «поховати» за будь-які гроші цей український завод, і що приватизація — найпридатніший для цього спосіб? Здогадуються, ще й як здогадуються. Тому й поспішають якнайшвидше закінчити цю роботу і здати Заходу, що називається, «під ключ» розорений завод. Обіцяний гонорар, мабуть, того вартий.

Харків.

Імунну систему тварин захистити вже можна

Вітчизняний стиль

НІКОГО вже не дивує, що через складну фінансову ситуацію в країні талановиті науковці та їхні відкриття потрапляють за кордон. Спонукають до цього і численні бюрократи, які плетуть непролазне павутиння інтриг на шляху винаходу до життя. Чим це закінчується — відомо. З державної кишені щедро оплачуються «імпортні» поставки, які ще вчора були надбанням вітчизняної науки.

А на людей поки що грошей не вистачає

Науковці Інституту мікробіології та вірусології в результаті кропіткої праці отримали нові ліки для ветеринарної медицини. Про перспективи цих препаратів розповідає нашому кореспонденту професор Ярослав Григорович КІШКО.

— Відомо, що тваринницька галузь народного господарства в Україні, як і в багатьох країнах, збиткова. Це зумовлено як відсутністю повноцінної кормової бази для тварин, так і розповсюдженням різноманітних хвороб, особливо інфекційних, що істотно знижує продуктивність тварин. Тому боротьба з інфекціями тварин є першочерговим завданням ветеринарної медицини і основним напрямом роботи нашого відділу. Нині зазнаємо гострої нестачі лікувальних ветеринарних препаратів, їх дорожнечі, до того ж чимало цих засобів безнадійно застарілі, недосконалі і малоефективні. Ось чому ветеринарні спеціалісти покладають велику надію на новий клас лікувально-профілактичних засобів —імуномодуляторів. Серед них чільне місце належить інтерферонам, що, як доведено, є найбільш перспективними чинниками стимуляції імунобіологічної реактивності та стабілізації імунного гомеостазу організму.

— Розкажіть детальніше про інтерферони, їхню дію та існуючі препарати.

— Хоча інтерферони було відкрито в 1957 році, лише наприкінці 80-х — на початку 90-х років почалося повсюдне їх використання в практиці медицини та ветеринарії. Це пов'язано з тим, що лише недавно було доведено наявність у них, крім антивірусних ефектів, протипухлинної та радіопротекторної дії, а останнім часом і антибактеріальної активності. Ці особливості дії інтерферонів, а також їх дуже висока імуномодулююча спроможність дають можливість твердити про їх виняткову перспективність у ветеринарній медицині. Я зупинюся лише на інтерферонах гамма-типу як найбільш ефективних у тваринництві. Існують дві альтернативні технології їх виготовлення. Штучні інтерферони, отримані генноінженерним шляхом, дуже поширені в США, Японії, країнах Західної Європи, бо порівняно низької собівартості. Природні

Із досьє «Голосу України»

Ярослав Григорович Кішко — відомий український учений-вірусолог, доктор біологічних наук, професор, академік Академії технологічних наук України, член Нью-Йоркської академії наук. Йому належить 300 наукових праць, 39 винаходів та патентів України, він створив принципово нову біотехнологію отримання природних інтерферонів для використання у ветеринарії та медицині.

інтерферони використовуються рідко, оскільки вихідна сировина (кров) дефіцитна та порівняно дорога. І все ж практика засвідчує, що природні інтерферони ефективніші, ніж штучні, для яких властиві при вживанні негативні сторони —температурні реакції, алергічні прояви, що зменшує їх ефективність. Нам вдалося розробити принципово нову біотехнологію виготовлення природних гамма-інтерферонів тварин, яка дала змогу отримати порівняно дешеві і конкурентоспроможні високоефективні препарати.

— Наскільки мені відомо, ваша технологія не тільки ефективна, а й пріоритетна та престижна. В чому її особливості і переваги?

— Замість дефіцитної крові для отримання клітин-продуцентів ми застосували нетрадиційну і дешеву сировину — лімфоїдні органи і тканини, особливо селезінку, клітини якої інтенсивно синтезують гамма-інтерферони після його індукції. Для індукції вперше використано бактерійні лектини деяких непатогенних бацил замість дефіцитних та дорогих імпортних лектинів рослин чи токсинів деяких мікробів, шкідливих для організму. Як з'ясувалося, препарати таких гамма-інтерферонів інтенсивно стимулюють клітинний і гуморальний імунітет, мають у своєму складі фракції, яким властива висока антибактеріальна та антитоксична ефективність широкого спектра специфічності. Ось чому природні гамма-інтерферони використовують для боротьби не тільки з вірусними, а й бактеріальними інфекціями.

— Препарати ваших природних гамма-інтерферонів пройшли державні випробування. Які їхні результати?

— За цією технологією було виготовлено препарати гамма-інтерферонів свиней, великої рогатої худоби, лабораторних тварин. Згідно із розпорядженням держдепартаменту ветеринарної медицини України, гамма-інтерферони свиней та великої рогатої худоби було випробувано у дослідах з вивчення їх впливу на окремі ланки імунітету організму, використано для профілактики і лікування різноманітних інфекцій цих тварин. Встановлено прискорення «дозрівання» імунної системи у новонароджених тварин — уже через 10-12 діб вони стають стійкими до інфекційних агентів. Без інтерферону цей процес триває близько двох місяців. Запропоновані препарати виявилися досить ефективними як для профілактики, так і для терапії гострих інфекцій дихальних шляхів, шлунково-кишкового тракту. А загалом доведено, що на тваринницьких фермах, які застосовували препарати, різко зменшився падіж тварин від інфекцій, особливо молодняку, різко підвищилось його збереження (до 95-97 %), а також щоденні прирости ваги у дослідних тварин, продуктивність яких зросла на 20-35 %.

— Хто випускатиме для ветеринарії ці препарати? Чи доступні вони за ціною для споживачів?

— Технологія їх отримання освоєна на Ладижинському біофармоб'єднанні «Ензим». Для їх виробництва організовано також біофармацевтичну фірму «Ітерган». Препарати будуть реалізовуватися всім зацікавленим споживачам. Згідно з розрахунками, ціна однієї дози гамма-інтерферону для свиней становитиме близько 1,0 грн., великої рогатої худоби — майже 2,0 грн. З профілактичною метою використовують 2-3 дози препарату, а лікувальною — 4-5 доз (інтервал між ними — 48 годин). Собівартість для препаратів природних гамма-інтерферонів у 5-12 разів нижча, ніж штучних.

— Чи існують аналоги ваших препаратів?

— Як свідчить патентний аналіз, серед 600 патентів та охоронних документів різних країн аналогів не виявлено. З огляду на це природні гамма-інтерферони не використовують ні в країнах СНД, ні в далекому зарубіжжі. «Ноу-хау» розробки захищено авторським свідоцтвом СРСР та патентом України.

— Коли можна очікувати ваші препарати для реалізації?

— Думаю, наприкінці 1998 року.

— Чи знають про вашу технологію та препарати природних гамма-інтерферонів за рубежем?

— Зарубіжні вчені та спеціалісти знайомі з нашими розробками. Вони охоче йдуть на співробітництво з нами. Таке бажання виявили спеціалісти і бізнесмени із США, Канади, Росії, Аргентини, Австралії та інших країн. Ми сподіваємось на їх фінансову підтримку цієї престижної не тільки для України технології і наших зусиль у впровадженні цих ефективних препаратів у практику.

— Як ви вважаєте, чи реальна перспектива створення за вашою технологією гамма-інтерферону людини? Адже його імуномодулююча здатність може стати основою у боротьбі зі СНІДом, а протипухлинна та радіопротекторна дія — з раком і радіацією?

— Такий препарат створено, розроблено лабораторний регламент його виготовлення. Попередні дані свідчать про його виняткову ефективність і перспективність для використання в онкології та інфекційній патології. Потрібно провести клінічні випробування, але для цього необхідне додаткове фінансування.

— Дякую за розмову. Бажаю вашому колективу наукових здобутків і державної підтримки у вашій плідній праці.

Розмову вів
Леонід ПІДЛУЖНИЙ.

Через рік-два ЧАЕС може зупинитися сама по собі.

Юрій КОРНЄВ, журналіст

1. Що відбувається на станції?

Перед черговою річницею аварії на ЧАЕС інтерес до її проблем зростає. З цим була пов'язана поїздка українських журналістів і представників зарубіжних мас-медіа, які прибули сюди на запрошення прес-служби Кабміну України і адміністрації ЧАЕС. Яка нині ситуація на станції та навколо неї, що відбувається з «саркофагом», чи не руйнується він? На ці запитання відповів генеральний директор ЧАЕС Сергій Парашин.

— Перший енергоблок, — розповів він, — згідно з постановою уряду перебуває у стані виведення з експлуатації. Усе ядерне паливо поки що перебуває всередині нього. Другий енергоблок, пошкоджений у результаті пожежі у жовтні 1991 року, — в режимі чекання. ЧАЕС за рахунок своїх коштів виконала 20 відсотків необхідних робіт. Усього на відновлення блока потрібно 110 млн. гривень і термін — близько року. Незважаючи на рішення уряду про введення його в промислову експлуатацію, кошти на відновлення не було надано. В активній зоні блока палива немає, що дозволило провести обстеження його технологічних каналів. Третій енергоблок 20 червня минулого року було зупинено для звичайного планового капітального ремонту на 70 діб. Роботу виконано вчасно. Однак під час інспекції, виконуючи наскрізне просвітлювання трубопроводів реактора, виявили велику кількість мікротріщин у зварювальних швах. Кожне усунення такого дефекту (а їх було 338) «дає» приблизно річну професійну дозу опромінення, що її може одержати людина, яка працює на атомній станції. Тому, щоб не «переопромінювати» персонал, на ці роботи було задіяно близько 700 чоловік. Дефекти усунули за сім місяців. У травні третій блок має бути включений в енергосистему України. Наступний за графіком ремонт планували на кінець 1998 року, однак, оскільки ремонтна кампанія затяглася, національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» прийняла рішення перенести ремонт блока на 1999 рік.

Таке рішення спричинило негативну реакцію міжнародного товариства, зокрема, **ЄБРР відмовився фінансувати деякі заходи щодо підвищення ядерної безпеки блока. Економічні втрати від зупинки блока наприкінці цього року (пік зимового енергоспоживання), за оцінками «Енергоатому», становлять 60 млн. гривень.**

Керівництво України заявило про намір закрити Чорнобильську АЕС до 2000 року за умови фінансової допомоги Заходу, зокрема, у розв'язанні соціальних проблем і будівництва компенсуючих потужностей. Було підписано відповідний Меморандум про взаємопорозуміння між урядами України, країн «великої сімки» та Європейського товариства.

Підвищенню ядерної безпеки єдиного працюючого третього блока, наголосив С. Парашин, надають першочергового значення у зв'язку з **невиконанням «великою сімкою» своїх зобов'язань щодо меморандуму про закриття ЧАЕС до 2000 року, у зв'язку з чим експлуатація станції в XXI столітті «не виключена».**

Четвертий енергоблок ЧАЕС було зруйновано у результаті катастрофи 1986 року. Над ним і було споруджено добре відомий об'єкт «Укриття». Його довжина 160 метрів, ширина — 110 метрів, висота — 75, а разом із витяжною трубою — 150 метрів. Нині розпочали ремонт цієї труби, пошкодженої ще у момент вибуху 12 років тому. Роботи вартістю 1,8 мільйона доларів фінансує уряд США.

Яка небезпека походить від об'єкта «Укриття» насамперед? По-перше, це ненадійність наявних будівельних конструкцій. Найслабкішим елементом є покрівля. У разі її зруйнування можливе винесення з об'єкта радіоактивного пилу. Однак, на думку фахівців, за найнесприятливіших погодних умов пил не розповсюджуватиметься далі, ніж на 10 кілометрів від «Укриття». Тобто радіоактивна хмара становитиме небезпеку головним чином для персоналу станції. Людина тут може одержати опромінення до 5 бер. Безпосередньої загрози за межами цього регіону загалом для населення України немає. Щоб уникнути цієї небезпеки, слід, вважають на станції, провадити постійне спостереження за станом усіх частин об'єкта «Укриття». Таких даних катастрофічно не вистачає, бо великий радіаційний фон всередині «саркофага» перешкоджає доступові науковців у деякі його місця. Необхідний робот-розвідник. Однак Україні така «космічна» техніка не по «кишені». Про це поки що лише ведуться переговори з американською стороною.

Друга небезпека — критичність тих залишків активної зони, що знаходяться всередині об'єкта «Укриття».

— Ті накопичення паливомістких матеріалів (ПММ), —розповідає заступник генерального директора ЧАЕС об'єкта «Укриття» Валентин Купний, — які нам відомі, глибоко підкритичні, вони «дихають», там завжди є нейтронний потік. Та рівень його значно нижчий від того, що забезпечує самопідтримну ядерну реакцію. Але ми не знаємо, де знаходяться усі ПММ. Найбільший район, який нам відомий, — це центральна зала. Вона у завалах. Під ними — паливо. Скільки його там, у якому воно стані — невідомо. Є тільки оцінка: від 50 до 100 тонн. За певних умов не виключено виникнення самопідтримної реакції. Це швидше за підручником, але існує правило: якщо я знаю, я припускаю найгірше. Що ж до температури, то вище за 40 градусів датчики, що є в «Укритті», останніми двома роками не фіксували.

Великою небезпекою для «саркофага» є пожежі. Всередині його, за різними оцінками, знаходиться 2—3 тисячі тонн горючих матеріалів: дерево, пластик, кабельна продукція, графіт. 1992 року тут уже горіли шпали. І місце займання шукали три доби. Адже пожежна сигналізація і досі відсутня на четвертому блоці.

Об'єкт «Укриття» досить дірявий. Тому не можна виключати винесення пилу з нього внаслідок сильних вітрів, смерчу. Об'єкт «старіє». Якщо 1996 року вважали, що в «саркофазі» 5 тонн пилу, то восени минулого року вчені вже давали таку оцінку: 34 тонни.

Яка подальша доля об'єкта «Укриття»? Предметом турботи колективу ЧАЕС є його стабілізація. Цього можна домогтися в результаті реалізації плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття» (SIP), розробленого спільно із західними країнами. Його було затверджено робочою групою з ядерної безпеки «великої сімки» і урядом України в квітні 1997 року. Передбачається, що вартість SIP становитиме 758 мільйонів доларів за тривалості 8—9 років. Частка України — близько 50 мільйонів доларів. Тільки після цього можна приступити до вилучення палива всередині «саркофагу» та його поховання. Для цієї операції, на думку фахівців, потрібно буде вже кілька мільярдів доларів. А поки що завершується лише створення групи управління проектом SIP. Україна бореться з наслідками планетарної катастрофи фактично самотужки.

2. Великий бізнес і атомна енергетика

Генеральний директор «Росенергоатому» Євген Ігнатенко відразу після вибуху четвертого реактора ЧАЕС перебував на станції і розробляв плани ліквідації наслідків катастрофи. Його думка щодо цієї проблеми викликає безперечний інтерес:

— Чорнобильська атомна станція, на закритті якої наполягають багато фахівців і передусім екологи, може зупинитися сама по собі через рік-два. На ЧАЕС застарілі реактори першого покоління (тип РБМК), які давно потребують модернізації. Тому вони недостатньо безпечні і просто можуть автоматично відключитися. Такий варіант подій найнебезпечніший, адже закриття АЕС має відбуватися поступово, з розвантаженням реакторів під контролем фахівців.

Якщо з розумом, то треба не закривати Чорнобиль, а проводити реконструкцію. Україні дуже потрібна електроенергія, що її цілком може забезпечити ЧАЕС. Вклавши по 150 млн. доларів на модернізацію кожного блоку, на другий рік після ремонту вже можна отримати прибуток від електроенергії. Щороку один реактор виробляє її на 100 млн. доларів. Проте, як мені відомо, у нас немає грошей ні на реконструкцію, ні на закриття станції.

У Росії уже реконструйовано три з чотирьох реакторів першого покоління чорнобильського типу (два блоки Ленінградської і один блок Курської АЕС). Останній такий реактор у Росії, що теж знаходиться на Курській станції, плановано переобладнати цього року.

А що думає з цього приводу генеральний директор ЧАЕС С. Парашин?

— Ресурс роботи атомного реактора — 30 років, —каже він. — Нині в світі працює 450 реакторів. Із них приблизно половина в найближчі роки досягне остаточного ресурсу. Є три варіанти розв'язання цієї проблеми. Перший — продовжити ресурс з 30 до 40 років, здійснивши певні технічні заходи. Другий —виводити з експлуатації і замінювати на нові ядерні реактори. Третій — заміняти на теплові або парогазові установки.

Атомне лобі настроєне на другий. Середня вартість одного реактора 3 млрд. доларів. Навіть якщо замінити в найближчі 5—10 років лише 100 реакторів — це 300 млрд. доларів. Щоб робити такі величезні інвестиції, потрібна згода суспільства. Громадська думка в різних країнах світу настроєна проти атомної енергетики. На неї дуже сильно вплинув Чорнобиль. І тепер на ЧАЕС періодично відбуваються різні «нештатні» ситуації, які ллють воду на млин «зелених» Заходу. Отож механізм дій ядерного лобі такий: домогтися зупинення ЧАЕС і заспокоїти громадську думку. Ставки в цій грі дуже високі. Проблема ЧАЕС у світовому масштабі скоріш економічна, ніж екологічна. Яке, наприклад, США чи Японії діло до ЧАЕС? Ці країни за десятки тисяч кілометрів від України. Але вони розраховують отримати величезні замовлення на будівництво реакторів для АЕС у найближчі роки.

Фахівці підрахували, якої шкоди завдасть Україні закриття ЧАЕС. З'ясувалося, що **зупинення трьох реакторів за 15 років (час до вичерпання ресурсу) завдасть шкоди на 4,1 млрд. доларів. Пропозиція Заходу від України була така: надайте нам цю суму або збудуйте замінюючу парогазову установку(вона коштує вдвічі дешевше) поряд з ЧАЕС. При цьому буде розв'язано і енергетичні, і соціальні проблеми.**

Вартість електроенергії, отриманої з використанням газу, значно вища від тієї, що її виробляють з допомогою ядерного палива. Тому українські фахівці висловили таке побажання країнам Заходу: компенсувати ціни на газ на рівні ядерного палива.

Якби «велика сімка» пішла на це, то Україна без будь-яких проблем добровільно зупинила б ЧАЕС. Ядерне лобі було б задоволено. ЧАЕС зупинено й замінено, можна піднімати перед громадськістю прапор. Досягнуто перемоги цивілізації. У результаті, щоб отримати 300 млрд. доларів, заплатили б кілька мільярдів. Але Захід платити не звик.

Керівники «сімки» на зустрічі в Неаполі в 1994 році зажадали закриття ЧАЕС. Два роки тривали переговори. При цьому величина обіцяної Заходом допомоги безупинно знижувалася. В меморандумі, підписаному керівниками України і «великої сімки», вже йдеться про 1,8 млрд. доларів кредитних коштів, що їх надають під відсотки на добудову двох енергоблоків Ровенської і Хмельницької АЕС. І лише про 500 млн. доларів можливої компенсації. При цьому Захід погодився допомогти в стабілізації об'єкта «Укриття». Проте ЄБРР так і не надає обіцяних кредитів.

Спочатку вартість робіт із стабілізації об'єкта «Укриття» з вилученням палива із зруйнованого реактора та його похованням спеціалісти оцінювали в 2 млрд. доларів. У червні минулого року на зустрічі в Денвері глави країн «великої сімки» домовилися про фінансування плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття» (SIP). Його вартість, як ми казали вище, 758 млн. доларів за тривалості проекту 8—9 років. При цьому внесок України становить 50 млн. доларів. Проте план SIP лише гальмує ситуацію. Завдання вилучення він не розв'яже. Поки що для реалізації цієї програми зібрано на рахунку ЄБРР близько 400 млн. доларів. Кажуть, що для отримання всієї суми треба залучити приватний бізнес. Але він неохоче відгукується на цю пропозицію. Можливо, заплановане створення вільної економічної зони в місті атомників ЧАЕС Славутичі дасть змогу якось розв'язати це завдання. Але коли це ще буде?

Погіршення економічної ситуації в Україні істотно впливає на інтерес Заходу до фінансування проблем Чорнобиля. Його допомога поки що має скоріш гуманітарний характер.

Тим часом, працююча ЧАЕС дає гарний прибуток. Він становить 100 млн. доларів на рік. Уся проблема в тому, що лише 7—9 відсотків споживачів в Україні оплачують використану електроенергію грошима. Все решта — бартер. Внаслідок цього зупинення загрожує не тільки АЕС, а й усій енергетиці країни.

На ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи і соціальний захист населення з Держбюджету України по 1998 рік виділено 2,6 млрд. гривень (близько 1,27 млрд. доларів), у тому числі на забезпечення робіт на об'єкті «Укриття» — лише 32 млн. гривень, що становить 1,23 %. «Левова» частка «чорнобильських» коштів іде на соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок катастрофи.

Для кардинального розв'язання проблеми ЧАЕС лік має йти на мільярди доларів. Таких грошей в Україні немає і найближчим часом не буде. А якщо Захід наполягає на закритті ЧАЕС, щоб заспокоїти своє населення і задовольнити інтереси ядерного лобі, то за це треба платити. Йдеться не про гуманітарну допомогу, а про реалізацію інтересів країн «великої сімки», Європейського співтовариства. А поки що Захід користується тим, що Україна залежить від нього і не має «твердості» у відстоюванні своїх інтересів.

Для народу України найкращою формою сприяти розв'язанню проблеми Чорнобиля буде реальне реформування економіки своєї країни. Іншого просто не дано.

Корені старих слів

Серед перших післячорнобильських знімків є одне фото. Воно не годиться до друку, бо сам об'єкт ледь видно: це щит із переліком культмасових заходів, намічених на суботу та неділю 26—27 квітня 86-го у Прип'яті. Промовистий перелік: шкільні вечори «Що? Де? Коли?», польові збори допризовників, огляд роботи піонерського загону на марші, День іменинника, відпочинок у кафе «Прип'ять». А далі, ледь видно — «Закрытие недели метателя». Спершу читається як російське «мечта», потім як українське «мета», а потім — чи не все одно як читати, адже завершився той тиждень, а разом з ним і ціла епоха, і корені старих слів означають уже щось зовсім інше...

Фото Олександра КЛИМЕНКА, Валерія КРУГЛИКОВА, Олександра ГЛЯДЄЛОВА та Укрінформу.

ПАРЄ — за незалежність Палестини

(Початок на 1-й стор.)

Самі ж дебати мали виразно пропалестинське забарвлення. Гідо де Марко з Мальти (колишній голова Генеральної Асамблеї ООН) заявив: «Усі знають, що майже 50 років тому народилася держава Ізраїль. Але при цьому забувають, що тоді ж народилася й Палестина, чия державність проголошена резолюцією ООН... Насправді її не існує. Я хочу звернутися до ізраїльтян: ви народ, який багато страждав. І ви не мали б миритися з тим, що страждають інші. Нині це палестинці»...

Ізмаїл Шунгур з Туреччини зауважив, що «Ізраїль все потужніше вростає у палестинські території, будуються нові поселення, з'явився новий аеропорт у місті Газа». А француз Жан П'єр Мішель запропонував запровадити проти Ізраїля економічні санкції. Делегати зійшлися на тому, що доцільно надати статус спостерігачів у ПАРЄ представникам Палестинської Ради (нині такий має делегація ізраїльського парламенту). «Якщо Ізраїль хоче безпечного майбутнього у співробітництві з сусідами, то для нього немає альтернативи, як допомогти створити Палестинську державу», — наголошено в резолюції...

Парламентська Асамблея РЄ обговорила також діяльність Міжнародної організації міграції (МОМ). «Для України поліпшення роботи МОМ має надзвичайно важливе значення, особливо для людей, котрі повертаються з депортації», — зауважив у своєму виступі член української делегації Анатолій Раханський. Він подякував керівництву МОМ за відкриття у нашій державі представництва та за облаштування кримських татар, які повертаються на батьківщину, в селище Ізмаїлбей. Одначе Анатолій Раханський зауважив, що за два роки МОМ не змогла реалізувати деякі свої українські проекти через недоотримання коштів від донорів.

Наш депутат наголосив також на необхідності розв'язання проблеми громадянства для тих кримських татар, які так і не змогли взяти участь у парламентських виборах. «Це, — підкреслив промовець, — може призвести до соціального вибуху, і перші ознаки його вже проявилися минулого місяця у Сімферополі, де відбулися зіткнення кримських татар з міліцією». Також Анатолій Раханський виступив під час слухань підготовки Конвенції із захисту довкілля через кримінальне законодавство і ще раз нагадав про чорнобильську проблему.

Учора Парламентська Асамблея завершила свою роботу.

Яна СТАДІЛЬНА, «Голос України»

У сучасних рабів немає духу Спартака

ЗДАЄТЬСЯ, нині такі поняття, як розквіт рабства і рабовласництво — абсурд. На жаль, це неприємне явище у найвитонченіших формах зустрічається практично в усіх країнах третього світу і... країнах СНД. Особливо «грішать» ним азіатські, закавказькі держави й Росія.

Нещодавно на російському телебаченні пройшла ціла серія репортажів і журналістських розслідувань на цю тему. Більш за все у знятих матеріалах вражає не сам факт використання безоплатної праці безправних людей, а безкарність скоєного. Господарів-рабовласників у 99 випадках із ста відпускають. Немає, виявляється, складу злочину: раби ніколи не дають свідчення проти своїх мучителів. Більш того, покривають їх. Приміром, під час операції зі звільнення дівчат, яких для роботи в магазині і кав'ярні рабовласниця привозила з Казахстану до Росії, саму даму в групі рабів вдалося визначити лише за наявністю взуття на її ногах. Рабам і взимку, і влітку видають тільки капці. Щоб далеко не втекли... До речі, дівчата мовчали й після того, коли їхню пані вилучили з дружних лав рабинь, а на питання про синяки відповідали, що вдарилися під час роботи.

Але спробу втекти можуть зробити тільки так звані обдурені. В тому розумінні, що ті самі казашки їхали до Росії за довгим «рублем», а опинилися у вологому підвалі, де з них знущалися доти, доки вони не дали згоди працювати безплатно. Або українські дівчата, які танцівницями, гувернантками, перекладачками їдуть у пошуках щастя до Туреччини, Еміратів та інших екзотичних країн, де їм доводиться виконувати дещо іншу «роботу», причому цілком безплатно, або за квиток на зворотний шлях. У більшості таких випадків сучасні раби можуть винуватити передусім самих себе. Страшніше інше, коли в рабство йдуть свідомо. За борги. Свої, родичів і близьких...

Хочу ще раз наголосити, що, на жаль, на сьогоднішній день рабовласництво і работоргівлю довести практично неможливо. А гучні процеси — велика рідкість у всьому світі.

Ось свіжий приклад одного з найбільших викриттів цього супербізнесу, що стався цього тижня. Тільки завдяки втручанню центральної влади Пакистану і правоохоронних органів таку сподівану волю отримали 60 селян, які протягом останніх років були справжнісінькими рабами на плантаціях землевласників провінції Сінд.

«Неймовірно», — скажете ви. Проте це — факт, і доволі характерний, розслідування якого у всьому непривабливому світлі показало звичаї, що панують в окремих куточках планети на межі XXI століття. Головну масу рабів становлять, як твердять експерти Національної комісії з прав людини, найбідніші селяни, що належать до релігійних меншин. Ця обставина, до речі, не сприяє зростанню обурення серед місцевого населення і швидкій реакції далекої центральної влади на такі кричущі факти.

Уся система витримана в «найкращих» традиціях XVI століття. Як «заохочення» до продуктивності праці використовують кайдани й регулярні побої. А щоб гарантувати мовчання найсхильніших до бунту працівників, наглядачі не гребують жорсткими актами насильства щодо членів їхніх родин, жінок і дітей включно. Найкричущішим і найпоширенішим став факт групового зґвалтування дочок, жінок і матерів рабів. Часто-густо у такий спосіб розв'язується питання отримання нової безплатної робочої сили для збирання врожаю. В окремих випадках кожна жінка має від 10 до 12 незаконнонароджених дітей, на яких чекає така сама доля — виснажлива робота до кінця своїх днів.

Небагатьох бунтівників, які наважилися втекти і звернутися по допомогу, досі очікувала неминуча розплата. Чиновники провінції Сінд дружною мовчанкою відповіли на петицію одного такого раба, так само холоднокровно вчинила і місцева преса. В результаті через кілька днів розтерзане тіло сміливця знайшли підвішеним униз головою — живе свідчення сваволі сучасних рабовласників. В інших випадках «рабів-утікачів» забивали до смерті палицями або просто вбивали пострілом з машини, що проїздить.

Піка ситуація досягла нинішнього року, коли в Карачі і Лахорі сталися виступи жінок-рабинь, котрі вимагали від влади негайно припинити це жахливе порушення прав людини. За окремими оцінками, в кайданах тепер перебувають не менш як кілька тисяч чоловік. Причому їхні господарі активно продають і перепродують свою «власність». Середня ціна одного працівника коливається від 500 до кількох тисяч доларів.

Свобода діяльності правозахисних організацій, на жаль, обмежена. Все, що в їхній владі, це заплатити суму, що вимагають сучасні феодали за раба. Заклики до громадськості і спроби підняти гостру тему в парламенті Пакистану поки що наштовхувалися на жорстку протидію могутнього землевласницького «лоббі».

Хочеться вірити, що «перша ластівка» — звільнення 60 рабів у Сінді — не виявиться останнім доказом уваги світової спільноти до пережитків минулого. Особливо це стосується неодемократичних країн, де на кожному розі кричать про права людини, а насправді беззаконно нехтують ними.

Альпійська республіка вже не дивиться зверхньо

ШВЕЙЦАРІЯ завжди була для країн колишнього Радянського Союзу чимось далеким, елітарним, повитим ореолом досконалості в усьому, від шоколаду та сиру до годинників та демократичних законів. Після того, як ми офіційно перестали бути «совками» і перетворилися на вільних громадян незалежних держав, Швейцарія все одно залишалася для нас таким собі європейським снобом. Інша справа прості й дружні Німеччина чи США... Однак останнім часом економісти й експерти відзначають доволі помітний дружній «ривок» (якщо так можна сказати про цю країну) в бік країн Східної Європи.

Наприклад, швейцарська авіакомпанія «Сюіссейр» з 1 травня відкриває регулярні рейси від двох до чотирьох разів на тиждень до Баку, Єревана, Риги, Самари та Тбілісі. Таким чином кількість ліній, що пов'язують Швейцарію з республіками колишнього СРСР, зростає з п'яти до десяти. На цей час літаки «Сюіссейр» літають до Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Алмати та Вільнюса.

Рейси на п'яти нових лініях здійснюватимуться на літаках МД-83. Лайнер має 123 пасажирських місця: 68 — у бізнес-класі та 55 — в економічному. Очікують, що майже 60 відсотків пасажирів становитимуть бізнесмени...

Газета «Трібюн де Женев» звертає в цьому зв'язку увагу на значний економічний потенціал міст та республік, до яких віднині літатимуть літаки «Сюіссейр». Баку відомий, вказує газета, своєю нафтою, суднобудуванням, текстилем та продовольчими товарами, Єреван — хімією, машинобудуванням, текстилем та вином, Тбілісі — важкою промисловістю, верстатами, цементом, лісом, Самара — продовольством (беручи до уваги, зокрема, діяльність «Нестле»), а також автомобілебудуванням та машинобудуванням, Рига — машинобудуванням, фармацевтикою, лісом та текстилем.

Швейцарія також підтримує кроки Міжнародного валютного фонду, спрямовані на надання допомоги країнам Центральної Азії та Кавказу в галузі консультаційних послуг та підготовки кадрів. Обсяг швейцарської участі становитиме 2,5 млн. доларів. Як повідомило в Берні міністерство фінансів, угоду з цього питання уклали 16 квітня у Вашингтоні міністр фінансів Каспар Філлігер та виконавчий директор МВФ Мішель Камдессю. МВФ збирається залучити експертів для сприяння Азербайджану, Киргизії, Таджикистану, Туркменії та Узбекистану. Експерти надаватимуть допомогу цим державам у таких галузях, як платіжний баланс, торговельна статистика, валютні ринки та банківська справа.

Швейцарія вважає себе відповідальною за ці країни, котрі разом із Польщею входять до так званої «швейцарської групи» у МВФ та Світовому банку. За цією групою закріпилася назва «Гельветистан».

Крім того, Україну й Росію вважають перспективними ринками для швейцарських годинникарів. Як зазначає «Трібюн де Женев», на Міжнародному салоні високої годинникової моди, що відбувається в ці дні в Женеві, «розмовляють переважно японською, китайською та російською». Вхід на салон, до речі, закрито для широкої публіки і потрапити туди можна лише за запрошеннями.

Нам, котрі перебувають у списках перспективних, звичайно, далеко до Гонконгу, котрий 1997 року був головним покупцем швейцарської годинникової продукції (1.390.268.758 франків). Ненабагато відстали від нього США (1.178.661.691 франків). На ці дві країни припадає відповідно 16,73 та 14,18 відсотка швейцарського експорту. Далі йдуть Японія, Німеччина, Італія, Сінгапур. Серед великих покупців — низка країн Західної Європи, Таїланд, Тайвань, Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія. Загалом 1997 року швейцарські годинникарі експортували своєї продукції на суму 8 млрд. 311 млн. франків.

Так, образ Швейцарії як снігової королеви — холодної і недоступної для нас — поступово починає танути.

Яна ОСАДЧА (за матеріалами зарубіжної преси).

На фото: мешканець Лозанни із задоволенням розповідає туристці історію свого міста...

Пісні у пам'ять про Лінду

Прах померлої минулої п'ятниці від раку дружини знаменитого «бітла» Пола Маккартні — Лінди було розвіяно над лугом сімейного помістя подружжя в Пісмаші.

Згідно з опублікованою в англійській пресі інформацією тіло Лінди Маккартні піддано кремації майже відразу ж по смерті в одному з госпіталів Каліфорнії. На приватному літаку прах було доставлено до Великобританії, у помістя Маккартні, яке Лінда любила і де довго жила, займаючись верховою їздою.

Як заявив екс-бітл Пол Маккартні, вже найближчим часом у пам'ять про Лінду він має намір випустити свій новий альбом, до якого ввійдуть пісні, записані незадовго до її смерті. Частина пісень — у виконанні самої Лінди.

Але попри всі прохання, вдівця у спокої не залишають. У Великобританії останніми днями почали розповсюджуватися чутки, ніби Лінда наклала на себе руки, знаючи, що її хвороба невиліковна. І навіть дехто підозрює, що Маккартні сам допоміг дружині піти з життя, аби позбавити її нестерпного болю.

Британська газета «Дейлі міррор» написала, що насправді 56-річна Лінда пішла з життя не в каліфорнійській лікарні, а в сімейному маєтку Маккартні в Арізоні. Це, зокрема, пізніше підтвердив і сімейний лікар екс-«бітла». Також не вдалося досі розшукати свідоцтво про смерть дружини співака, хоча саме цей документ допоміг би з'ясувати, де і з якої причини померла хвора.

Як відомо, після смерті її тіло було одразу піддано кремації. Та є свідчення, що Маккартні вів переговори з одним із похоронних бюро... ще за три дні до смерті дружини.

Нині поліція розшукує свідоцтво про смерть Лінди, а вдівець заперечує всі чутки про самогубство.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Команду створено. І негайно до роботи...

Ми вже подавали коротеньку інформацію про останні рішення виконкому Федерації футболу України. Нагадаю, що створено новий і дуже важливий підрозділ у ФФУ — комітет у роботі зі збірними країни. Його очолив авторитетний фахівець, заслужений тренер України, кандидат педагогічних наук, блискучий у минулому форвард київського «Динамо» **Олег Базилевич**.

Виконком затвердив також: **Валерія Лобановського** — головним тренером збірних країни; **Йожефа Сабо** — старшим тренером, а **Володимира Веремєєва** і **Леоніда Буряка** — тренерами національної збірної; **Віктора Колотова** — старшим тренером молодіжної команди України; **Валентина Луценка** — старшим тренером юніорської збірної (до 18 років) та Анатолія Бузника — старшим тренером юнацької команди (до 16 років).

Після засідання президент ФФУ Валерій Пустовойтенко сказав журналістам:

— Перед новоутвореним штабом національних збірних виконком сьогодні поставив лише одне завдання — вибороти путівку на фінальну частину чемпіонату Європи-2000. Кожний відповідатиме за конкретну ділянку роботи. Було наголошено на тому, що основний акцент в підготовці буде на роботі в клубах. Для цього в Києві спеціально зберемо наставників команд і обговоримо всі питання професіонально.

— А ви самі вірите в ту програму, яку пропонує Валерій Васильович та його однодумці?

— У нас у країні є взагалі чимало людей, які стверджують, що нібито мають якісь програми з різних галузей життя. Але чомусь тримають їх у секреті. Натомість Лобановський щедро запропонував систему підготовки всього футбольного господарства країни. І, як кажуть, «обкатав» її у Кувейті. Між іншим, футбол у цій країні пішов угору. Його представники нині виступають у багатьох сильних клубах, зокрема Європи — Іспанії, Італії, Англії...

— Отож, окрім Лобановського, ніхто й не запропонував власну програму?

— Так. Усі «закопалися» у своїх клубах і нічого більше не бачать. А хотілося, щоб і про державу колись подумали...

Олег Базилевич, як відомо, кілька років очолював національну збірну України, готував її до попереднього відбіркового циклу чемпіонату Європи. Потім, разом із Валерієм Лобановським, працював у Кувейті. Олег Петрович сказав мені, що дуже сумував за справжньою роботою.

— Хоч би як там було, наш футбол крокує у правильному напрямі. Свідчення цього — повернення в Україну знаних фахівців, перемоги київського «Динамо» на євроарені, непогані виступи в цілому у відбірковому циклі чемпіонату світу національної збірної.

Не дуже говіркий за вдачею, скромний Віктор Колотов сказав лише, що постарається створити боєздатну молодіжку. До того ж ця робота йому добре знайома.

Нарешті, коротеньке інтерв'ю з Йожефом Сабо:

— Працювати ми почали, зрозуміло, не сьогодні, — сказав він. — Інша річ, що віднині ми — офіційні особи, які мають конкретні повноваження. На 2—5 травня запланували провести в Києві, а точніше — на навчально-тренувальній базі динамівців у Кончі-Заспі, яка є рідним домом і для національних команд, збір першого та молодіжного колективів. Він увінчається товариським поєдинком. Тоді і визначатимемося зі складом. Надалі, як відомо, в наших планах контрольні зустрічі в Києві проти поляків (15 липня) і збірної Грузії (19 серпня). Сподіваємося і на вашу підтримку, бо преса — велика сила, і, звичайно, наших найщиріших друзів — уболівальників.

На знімках: усі знайомі обличчя — вчителі і колишні учні, а тепер колеги Валерій Лобановський, Олег Базилевич, Віктор Колотов, Йожеф Сабо, Леонід Буряк і Володимир Веремєєв.

ДРУГА ПОДОРОЖ ДО КРАЇНИ ПРИГОД

ЦЯ АКЦІЯ в Україні відома як «Справжнє випробування». Вперше її було проведено на наших теренах торік, і набула вона неабиякої популярності. У світі її знають як «Marlboro Adventure Team» (Команда пригод Мальборо).

Отже, це пригоди, нові враження, смак перемоги і насамперед можливість команди показати свої сили у важких випробуваннях в умовах дикої природи.

Уперше такі змагання було проведено 14 років тому в Німеччині. Незабаром до акції приєдналися десятки інших країн світу, а торік вперше на арену вийшли представники України. Право вирушити за океан на головні старти виборoли Тарас Грень зі Львова та Михайло Шуринов із Донецька.

Шлях до перемоги складався з чотирьох етапів. Перший — рафтинг (спуск на надувних човнах гірською річкою). Щоб побороти швидку течію та підступні пороги Колорадо, треба продемонструвати неабияку реакцію та злагодженість дій. Ділянку річки в районі каньйону Катаракт, яку долають сміливці, оцінено міжнародною класифікацією рафтингу як «клас 4», тоді як «клас 6» вважається взагалі непрохідним.

Наступний етап — авторалі. Це — десятки кілометрів випаленою сонцем пустелею на спеціальних джипах, які мають потужні мотори на 120 кінських сил.

Не поступається за складністю попереднім і третє випробування — мотокрос. І останній етап — перегони на конях у степах Дикого Заходу.

Акція «Справжнє випробування-98» цього року вже триває. Її головною метою залишається — командний дух, дружба і взаємодопомога, які зароджуються на трасі. Учасником може стати кожен, кому виповнилося 18 років, хто має права водія, вміє плавати і володіє англійською. Бажаючим необхідно лише заповнити картки учасника та надіслати їх за адресою оргкомітету до 31 травня. Картки учасника можна отримати в магазинах, кіосках і центрах видачі та збору в багатьох містах країни — Києві, Львові, Одесі, Донецьку, Дніпропетровську, Харкові, Ялті, Запоріжжі, Кіровограді, Луганську, Севастополі, Сімферополі та Ужгороді. Спеціальна комісія обере кілька тисяч учасників, які дадуть відповідь на запитання спеціальної анкети. За її допомогою визначаться 200 претендентів, яких запросять на співбесіду. Вісім найкращих поїдуть до відбіркового табору, де визначаться представники України, які вирушать до США у вересні.

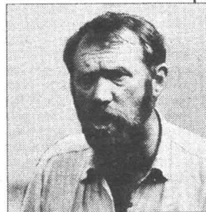
Слід сказати, що акція є шансом не лише для двох. Серед усіх, хто надішле картки учасника до оргкомітету, буде розіграно 500 спортивних годинників, 250 туристичних рюкзаків та 2000 футболок команди Marlboro Adventure Team. До США вирушать також переможці спеціального конкурсу журналістів.

В. Б.

Лука СТАНКЕВИЧ, журналіст

Краще пізніше...

До закінчення сьогомо національного чемпіонату з гандболу серед чоловіків залишилося чотири тури. Але володарі усіх комплектів медалей вже відомі.

«Золото» знову дісталося відмінному колективові ЗТР (Запоріжжя), срібні медалі — у «Світлотехніки-Колоса» з Броварського району Київської області, бронзові — у донецького «Шахтаря».

А в наставника броварчан Леоніда Орнштейна подвійна радість: йому надано звання «Заслужений тренер України». Якщо відверто, то цю відзнаку відомий фахівець заслужив уже давно. Але, як кажуть, краще пізніше, ніж ніколи.

Слід відзначити однолюбство пана Орнштейна. Протягом 10 років він грав у броварському клубі. Завершивши спортивну кар'єру, став тренером. І, як бачимо, найвищого класу. До речі, протягом трьох років Леонід очолював тренерську раду Федерації гандболу країни. За двадцять років роботи з колективом рудобородий «коуч» зробив чимало. Зокрема, в семи чемпіонатах незалежної України його підопічні по три рази вигравали срібні і бронзові медалі. Підготував Орнштейн чимало чудових майстрів. І тепер у «Світлотехніці-Колосі» виступає група прекрасних виконавців. Скажімо, Олександр Гурський, Леонід Малига. Звичайно, неабияка особистість — знаний майстер Юрій Мелешко. Переконаний, що він і нині може дати фору будь-якому 25-річному. Однак, на жаль, Юрій вирішив закінчити свої виступи на майданчику. І вчорашній матч «Світлотехніки-Колоса» проти донеччан став для Мелешка останнім у кар'єрі спортсмена. Але, сподіваємося, що він буде ще потрібний українському гандболу. Можливо, стане хорошим тренером, як його наставник Леонід Орнштейн, або менеджером, організатором...

— Важко сьогодні виживати спортивним колективам, — каже Л. Орнштейн. — Не вистачає коштів, з'являються інші негаразди. Але, слава Богу, є люди, які посправжньому люблять спорт. Хоча б голова держадміністрації Броварського району Володимир Хоменко. Його внесок у наші перемоги і медалі чи не найголовніший.

— А як стосовно підвищення у ранзі? — запитую новоспеченого заслуженого тренера країни.

— Для цього треба поліпшити матеріальну базу, посилити склад новими виконавцями високого класу. Але і за наявних умов старатимемося тримати високу марку нашого клубу і радувати своїх прихильників. А «золото», скажіть, хто про нього не мріє. Будемо боротися...

Броварський район Київської області.

На знімку: заслужений тренер країни, наставник гандбольного клубу «Світлотехніка-Колос» Леонід Орнштейн.

На аренах країни і світу

Баскетбол. Чоловіки. В Барселоні завершився багатомісячний «марафон», назва якого — Євроліга. У фінальному поєдинку італійський клуб «Кіндер» (Болонья) взяв гору над грецькою командою АЄК (Афіни) — 58:44.

* * *

Сьогодні в Одесі та Києві відбудуться перші півфінальні матчі серії плей-офф чоловічої баскетбольної Суперліги. У боротьбі за медалі силами поміряються одеська «БІПА-Мода-СКА» і СК «Миколаїв», київський «Будівельник» і донецький «Шахтар».

Хокей. У Стокгольмі триває завершальний, четвертий, етап Єврохокейтуру. Призовий фонд цих змагань — 140 тисяч доларів. Лідирувала збірна Чехії — 14 очок (у 10 матчах), далі — Фінляндія та Швеція — по 10. І в хвості турнірної таблиці Росія — 8 очок. Змагання фінішують завтра.

Футбол. Як відомо, у складі київського «Динамо» виступає грузинський захисник Каха Каладзе. Раніше він грав у тбіліському «Динамо». Стало відомо, що в столиці України побував віце-президент цього клубу Роман Шотадзе. Мета — налагодження контактів між динамівськими колективами. І, нібито, досягнуто домовленості про спільний збір обох колективів напередодні старту в попередньому етапі Ліги чемпіонів. А ще дійшли згоди стосовно оренди кількох київських динамівців тбіліським «Динамо».

Черговий тур у першості країни серед клубів першої ліги відбудеться сьогодні. А поки що турнірне становище команд таке: СК «Миколаїв» — 68 очок, «Динамо-2» —63, «Металіст» — 59, «Нива» — 56, ФК «Черкаси» —48, «Сталь» — 46, «Нафтовик», «Металург» — по 42, «Поліграфтехніка» — 40, «Волинь», «Десна», «Полісся» — по 39, ФК «Львів» — 37, «Кремінь», «Буковина» — по 32, ЦСКА-2, «Шахтар», «Явір» — по 31, «Зоря» — 29, «Верховина» — 25, «Авангард-Індустрія» — 12, «Хімік» — 9.

Віталій ГАЙЧУРСЬКИЙ, журналіст

«СЛОНи» — фауна неукраїнська. Це добре чи дуже добре?

Мирослав Попович як публіцист-філософ

Постаті

ПРОГОЛОШУЮЧИ програмову тріаду культури: українськість — європейськість — універсальність, чи не найвідоміший з наших інтелектуалів у світі Юрій Шевельов (Колумбійський університет, США) додає до неї ще й четвертий складник — посмішку. Можливо, тому, що для нього вона — символ любові до батьківщини, тобто патріотизм?

Японське диво роблять японці, а німецьке — німці

Подумалось про це після прочитання відвертостей Мирослава Поповича «Реальність міфу» у «Столичних новостях» (10—17.02.98): «Здається, досить зрозуміло — сформулювати українську ідею, і головне зроблено. Послідовні прихильники цієї міфології впевнені, що розірвати порочне коло економічних труднощів можливо лише через піднесення національно-патріотичних почуттів. Є люди, серйозно переконані, що Кабмін не здатний вирішувати господарські завдання, бо не охоплений патріотичним піднесенням».

МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ — член-кореспондент НАНУ, завідувач відділу Інституту філософії НАНУ. Один з активних ініціаторів створення РУХу (читачі, вочевидь, пам'ятають його теледискусії з Леонідом Кравчуком). Пізніше відійшов від РУХу, став членом ПДВУ (Партії демократичного відродження України). Нині позапартійний. Плідно працює на ниві української публіцистики.

— Процитований вище уривок, — уточнював Мирослав Попович, — говорить тільки про те, що для розв'язання політичних й господарських проблем сьогодні мало лише патріотичних почуттів. На перше місце мають вийти фаховість та рівень інтелектуального розвитку. В політиці люди різняться світоглядом та напрямом пошуків. Суспільству потрібні чітко визначені цілі, заради яких воно буде терпіти економічні негаразди.

Здається, все зрозуміло. Але у своїх роздумах у «Столичних новостях» Мирослав Попович згадує й про японське економічне чудо, в основі якого хіба не лежить і патріотичне почуття? Сучасна публіцистика (на жаль, неадекватно часові пасивна й часто безпринципна) розгубилась, опинившися на роздоріжжі ідеологій. Часто її тенденційні пошуки відповідей на актуальні запитання набирають форм безпредметних дискусій чи ораторських промов.

А читач хоче конкретних висновків. Не лише вибачливих посмішок.

Перейдено всі пороги відчуттів

— Мій досвід перебування в РУХові та ПДВУ, — продовжує Мирослав Попович, — підказав чи не єдиний нині політичний крок для українського суспільства — перехід до європейської соціал-демократичної ідеології. Але відвертого поступу в цьому напрямі в Україні я не бачу попри те, що в нас є партії, що проголосили таку ціль.

Окрім виступів у пресі, Мирослав Попович пропагує свої погляди й видаючи книжки. Остання з них «Європа—Україна: праві і ліві» присвячена широкому спектру проблем: від аналізу основ європейської цивілізації до трактування ідей сучасного соціалізму. Як публіцист Мирослав Попович розуміє, що йому не обійти питання моралі, її присутності в політичному портреті сьогодення.

«І все ж я ще не знаю, кому можна довіряти. І розумію, що віддам свій голос перш за все тому, хто безумовно порядний і чиє серце болить від наших страждань. Мабуть, це неправильно.»

Сьогодення диктує умови, за яких публіцистика має розвиватися в руслі прагматичних берегів. Того прагматизму, що проголошує: істинно те, що корисне; можна виправдати будь-яку політику, тільки б вона приносила

(Закінчення на 13-й стор.).

Аналітики дивуються активності електорату під час парламентських виборів. Є вже декілька варіантів пояснень цього. Та, здається, проігноровано найістотніший — зростання громадянської активності українців (ми вкладаємо в це поняття ту суть, за яку виступав В'ячеслав Липинський — політичним українцем є кожний, хто живе в Україні). Тобто вочевидь вияв позитивного сприйняття незалежності нашої країни переважною більшістю електорату. Питання тепер у тому, якою має стати незалежна Україна?

Як це завжди бувало в нашій історії, нинішні провідники нації не виявляють свого ні державницького потенціалу, ні політичного обличчя.

Зате не забарилися непрохані порадники (а чому непрохані? Хіба не за потурання Леоніда Кучми вітчизняний інформаційний простір відданий у розпорядження сусідній державі?), що вже фактично не соромляться диктувати Україні план дій. І до того ж цинічно викладати свої рецепти в підконтрольних пропрезидентському оточенню газетних виданнях.

Відомий своєю рішучою позицією стосовно України російський політолог Сергій Караганов в «Столичных новостях» (видавці «Московские новости» та телекомпанія «1+1») відверто каже: «Росії... за великим рахунком байдуже, хто буде президентом України... Потрібно просто визначити мінімальні вимоги й інтереси Росії по відношенню до України й використовувати — без підвищених сподівань — утворюване до виборів півторарічне «вікно можливостей».

Сергій Караганов має на увазі власний висновок щодо нашої держави. Мовляв, Україна ще півтора року (до президентських виборів) буде займатися політикою, а не економікою.

Отже, в Росії є можливість використати ситуацію на свою користь.

В інтересах Росії, за С. Карагановим, недопустити реальної демаркації україно-російського кордону, проблему боргів трактувати як проблему власності, активно включити в процес української приватизації російський капітал тощо. Зрозуміло, що не обійдено тут й мусовану великодержавниками «проблему» російськомовного населення.

Щоб досягти зазначених цілей, виявляється, досить підтримувати Леоніда Кучму та тих, хто відданий російським інтересам в Україні.

Чи треба коментувати сказане вище? Мабуть, що ні. Бо уявімо, що щось подібне було б надруковано в «Известиях» чи іншій популярній у наших сусідів газеті, але йшлося б не про Україну, а про Росію, й рецепти диктував не С. Караганов, а будь-який відомий київський журналіст. Якою була б реакція Москви? А офіційний Київ промовчить і цього разу.

Пропоновані дві публікації «Стратегічний кордон Росії має пролягати західніше, принаймні — по Атлантиці» та «СЛОНи» — фауна неукраїнська. Це добре чи дуже добре?» певною мірою дають відповіді на запитання, які, гадаємо, виникли у читачів під час ознайомлення їх з порадами С. Караганова.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

«Стратегічний має пролягати по Атлантиці»

Александр Дугин «Основы геополитики. Геополитическое будущее России». Москва, 1997

Порівняння — річ невдячна, проте повчальна

Пам'ятаєте «Повість минулих літ»?

«Після потопу три сини Ноєві розділили землю: схід дістався Симові, Хамові — південна частина, Яфетові — північна і західна... Розділивши землю, жили кожний у своїй частині. І був тоді один народ».

Іншими словами, на початку земної ери людей на нашій планеті було мало й місця їм вистачало.

Та чисельність людства зростала й історія зафіксувала чимало тих, хто прагнув ревізувати той біблійний поділ нашої планети: Аттила, Чингісхан, Тамерлан, Гітлер, Сталін...

Порівняймо, як з часом змінився дух історичних чи лжеісторичних трактатів. Вже в «Майн Кампф» панує диктат і сила. А розплатою за це стала загибель десятків мільйонів землян.

Час не зупинити, і за останню чверть XX століття населення Землі збільшилося на 2 мільярди чоловік. Отже, попит на продукти харчування, енергію та природні ресурси зростатиме дедалі стрімкіше.

Що нас чекає в майбутньому? Частину відповідей на такі запитання покликана давати геополітика, ще донедавна іменована в нас лише як «реакційна течія в буржуазній соціології» та «офіційна доктрина німецького фашизму». Сьогодні ж геополітика — визнана наука. І в Україні, і в наших сусідів час від часу з'являються грубенькі томи результатів досліджень, чи теоретизування геополітиків.

На жаль, у нас немає можливості проаналізувати кожну з останніх за часом виходу геополітичних праць, але на одній, вважаю, треба зупинитися обов'язково. Маю на увазі швидше скандальне, ніж наукове «дослідження» «Основы геополитики» росіянина Олександра Дугіна.

«Украина как государство не имеет никакого геополитического смысла»*

Немов бальзам на душу сприймаються такі та подібні висновки О. Дугіна нинішніми великодержавниками та шовіністами. Й справді, ми давно не читали чогось такого. Мітингових заяв схожого змісту вистачає, а от щоб вкласти параноїдальну ненависть до країн — сусідів Росії в науково-дослідницьку працю...

Якщо наші опоненти спробують відшукати у пропонованій публікації певну упередженість і тенденційність, то на свій захист процитуємо кілька Дугінських думок.

«Стосовно Білорусі геополітична картина досить зрозуміла. Більшість населення (її. — **В. А.**) однозначно належить російському простору і повинно розглядатися як росіяни в культурному, релігійному, етнічному та геополітичному сенсах. Білорусія має розглядатися як частина Росії.

Через Румунію, Молдову та Центральну Україну проходить безперервна смуга, населена православними народами, що зв'язує землі Росії з Сербією — форпостом Євразії на Балканах. В інтересах Євразії перетворити всю цю область в єдиний стратегічний і культурний регіон — фактично, в одну країну».

Україна лякає Дугіна своїми географічними просторами та ресурсним потенціалом. Він ставить нашу країну на один щабель з європейськими. Проте, за переконанням новітнього Валуєва, українські мова та культура «якогось універсального значення позбавлені», отже не мають права на життя. Не може Україна й бути самостійною державою — стверджує О. Дугін. Та цього йому мало: «Існування України в нинішніх кордонах і з її нинішнім стасусом «суверенної держави» рівнозначне нанесенню вражаючого удару по геополітичній безпеці Росії, рівнозначне вторгненню на її територію. Подальше існування унітарної України неприпустимо. Ця територія мусить бути поділена на декілька регіонів відповідно до геополітичних та етнокультурних реальностей. Факт існування «суверенної» України на геополітичному рівні є оголошенням Росії геополітичної війни. «Українське питання» вимагає від Росії рішучих заходів-відповідей, оскільки мова йде про нанесення Росії вже сьогодні стратегічного удару, не реагувати на який «геополітична вісь історії» просто не має права».

І далі Дугін істерично вимагає: «Москва повинна активно втручатися в перевлаштування українського простору».

Джерела поглядів О. Дугіна відомі. Але й їх він трактує посвоєму. Оскільки Росії мало однієї матері — Московії, то вона ще з часів Петра І видає себе за доньку й Русі Київської. Отже, три народи — три брати. Дугіним це не подобається. Коли існував СРСР, все було добре: метрополія в Москві, на околицях — васали. Якщо ж тепер визнати Україну та Білорусь незалежними, то що виходить — Росія відокремлена від столиці Русі-матері?

Сучасного руху історії О. Дугіну не зрозуміти. «Нет! Потому что быть не может», — твердить він і не може ніяк «поступитися своїми принципами».

Та, як писав Павло Тичина, «нам своє робить».

Але поставимо в контекст Дугінських думок Лужковські антиукраїнські випади, Бабуринські ретельні і таке інше. Та додаймо до цього вітіювання доморощених ні-

кордон Росії західніше, принаймні —

гілістів, що заперечують і національну ідею, й право української культури на пріоритетний розвиток. Та глянемо вимогливо на політику, яку вже ось три роки нав'язує Україні Леонід Кучма, й «матимемо те, що маємо». Наші досягнення за сім років такі мізерні, що проголошення акта незалежності сприймається як декларація. Не більше.

«Межі українських генеральних ідей»

Це заголовок однієї з глав геополітичної праці Юрія Липи «Призначення України», написаної у тридцяті роки й перевиданої в наш час. Згадав його тому, що досі чогось схожого ніхто з наших дослідників не створив (не будемо ж вважати за геополітичні праці екзерсиси Д. Видріна, Д. Табачника, В. Гриньова та їхніх однодумців). Зорієнтовані на євразійські ялові ідеї вони фактично йдуть у фарватері Дугінських «думань».

Юрій Липа — поет, есеїст, ідеолог українства, поглядом дослідника сягнув часів докняжих, княжих, козацьких і торкнувся сучасних йому подій (загинув 1944 року від рук енкаведистів). Автор «Призначення України» бачив свою вітчизну самоствердженою демократичною європейською державою, генеральні ідеї розвитку якої не виходять за географічні українські рамки. Він думав, як облаштувати заможне життя українців на своїй землі. Незалежно від нього до подібних висновків прийшли Микола Хвильовий, Євген Маланюк і сам Михайло Грушевський.

Звичайно, краще було б, якби українські читачі самостійно змогли ознайомитися з «дослідженням» О. Дугіна. Тоді вони на власні очі побачили б джерело рецептів, згідно з якими діють наші недруги і в Криму, і у Східній Україні, і в прикордонних з Росією областях...

* * *

Не так давно Леонід Кучма давав інтерв'ю кореспонденту «Известий» Олександру Бовіну, і той звернув увагу на придбану ним у кіоску Верховної Ради книжку Павла Штепи «Московство» (вийшла в Канаді 1968 року й перевидана нині в Україні). Це історико-публіцистичне популярне видання наскільки емоційне, настільки і тенденційне. Хто це заперечує?

О. Бовін заявив, що нині і в Росії може з'явитися видання, що ображають українців, але, мовляв, не можна навіть уявити, щоб такі книжки сприймалися серйозно.

Як казав Шельменко-денщик, воно то так, але й не зовсім.

Штепинське «Московство» розраховане на пересічного читача, любителя полоскотати нерви писаннями авторів крайніх політичних симпатій.

Дугінські ж «Основы геополитики. Геополитическое будущее России» використовуються як навчальний посібник в російських вузах. А ще видання стало настільною книжкою багатьох московських політиків. Висновки О. Дугіна озвучуються в публічних заявах не лише Ю. Лужкова та В. Жириновського, а й, наприклад, провінційного політика Є. Ноздратенка, що довів до кризи російське Примор'я і разом з тим погрожує економічними санкціями Латвії (?!).

І останнє. Ще одну мету, крім привернути увагу до книги О. Дугіна, я переслідую. Може, це видання — апофеоз новітнього великодержавництва — розбудить вітчизняних геополітиків і вони підуть далі Юрія Липи й обгрунтують з наукових демократичних позицій геополітичне майбутнє України?

(Початок на 12-й стор.).

бажаний успіх, добутий навіть ціною моральних збитків тощо?

Ось зримий наслідок небажання нинішніх батьків нації підтвердити конкретними справами свою прихильність до державотворчої ідеології! Внаслідок цього публіцистика як особливий вид літератури, покликана утверджувати демократичні ідеали суспільства, сьогодні виступає лише слухняною прислужницею політичних партій і навіть владних кланів. Вже тому як щось ірреальне було б сприйняте офіційною журналістикою, наприклад, відкрита дискусія про загальнолюдські цінності і їхній вплив на засоби масової інформації та пресу. Законодавцями журналістської творчості сьогодні виступають видання, подібні «Бульвару» та іншим лауреатам конкурсу «Людина року» тощо?

Тому зрозуміло, що мало члену Кабінету міністрів бути патріотом, але ще гірший наслідок має діяльність непатріота-непрофесіонала.

«Що з нами відбувається?» На це традиційне запитання відповімо теж традиційно: «Перейдено всі пороги відчуттів». Суспільство вже не реагує навіть на прояви державного цинізму, коли першими в Україні проголошують тих, хто й довів її до кризової ями.

Народ залишається джерелом істини.

Оскільки хід передвиборної боротьби й сам процес парламентських виборів висвітлювали насамперед ті, хто розуміє журналістику як прислужництво певним партіям чи кланам, то довіримо коментувати їх наслідки публіцистиці.

Отже, крім того, що «маємо те, що маємо», яскравим виявом міцного національного здоров'я нашого народу є неприйняття ним гасел виборчого блоку «СЛОН» та партії «Регіонального відродження України». Провокативна ставка на мусовану «проблему» російськомовного населення України дала плачевні результати — 0,91 відсотка виборців (241,4 тисячі голосів). 12 мільйонів українських росіян добре розуміють, що вони не іграшки в руках політиків, подібних В. Малинковичу та В. Гриньову, що Україна — традиційно гостинна держава, батьківщина для всіх своїх громадян, незалежно від їхньої національності.

Тож, ведучи мову про сучасну публіцистику, ми аж ніяк не виступаємо за утвердження державотворчої ідеології тоталітарними методами. Час вимагає насамперед визнання переконливого факту: Україна — не частина Росії, а світу.

«Може, найголовніше, що нам належить усвідомити, це те, що Україна — дуже різна, — зауважує Мирослав Попович. — Всі сили, що в хаотичній нерівновазі прагнуть певного балансу — це історичні МИ». Іншими словами, йдеться про єднання українського суспільства, що можливе лише за умови його існування в берегах незалежної держави.

* * *

В Україні є солідна плеяда визнаних майстрів цього виду літератури: Степан Колесник, Микола Томенко, Євген Бистрицький, Петро Толочко, Ярослав Дзира, Юрій Бадзьо, Володимир Литвин, Олексій Гарань, Володимир Сергійчук, Володимир Полохало...

На наш погляд, яскраво видно і визначальне гальмо на шляху розвитку української публіцистики — вперте стояння на ідеологічному роздоріжжі, хистке балансування між «інтернаціоналізмом», «націоналізмом» та іншими «ізмами», мовчазна згода зі стагнаційним станом літературного нерва — публіцистики. Додамо ще нігілістичне ставлення до національної ідеї.

Оголошення

ІНФОРМАЦІЯ ПРО П'ЯТИЙ ВИПУСК АКЦІЙ АКБ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ», м. ХАРКІВ, УКРАЇНА

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Акціонерний комерційний банк «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ» зареєстрований Національним банком України 3 березня 1993 року (реєстраційний номер 152) у формі закритого акціонерного товариства.

Загальними зборами акціонерів банку від 8.05.1994 року, протокол № 3 прийняте рішення про реорганізацію банку у відкрите акціонерне товариство. Банк зареєстровано Національним банком України у формі відкритого акціонерного товариства 15.06.1995 р.

Місцезнаходження банку: Україна, 310125, м. Харків Красношкільна набережна, 24.

АКБ «Європейський» є універсальною комерційно-кредитною установою, яка залучає та розміщує грошові кошти, а також здійснює всі інші види банківських операцій.

Контролюючі органи: Харківське обласне управління Національного банку України, аудиторська фірма «Аудит-Експрес», ліцензія серії АБ № 000102 від 07.04.94 р.

Вищим органом управління банку є загальні збори акціонерів, що мають право вирішувати всі питання діяльності банку. У період між загальними зборами акціонерів усіма питаннями діяльності банку відає рада банку та правління банку у межах повноважень, наданих загальними зборами акціонерів і статутом банку. Голова ради банку — ГАЛУЩАК ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ, віце-президент концерну «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ», освіта — вища юридична, стаж роботи — 12 років. Голова правління банку — М'ЯЧИН ЕДУАРД ВАЛЕНТИНОВИЧ, освіта — вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 12 років. Заступник голови правління — КУРСЬКИЙ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 5 років. Головний бухгалтер —ШТУКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА, освіта — вища економічна, стаж роботи у банківській системі — 22 роки.

Чисельність працівників банку на 01.01.98 р. — 81 особа.

Зареєстрований статутний фонд банку на 29 січня 1998 року в сумі 2.220.000,00 гривні повністю сплачений і сформований з 22.200.000 акцій номінальною вартістю 0,10 грн. кожна, у тому числі 21.550.854 простих іменних акцій на суму 2.155.085,40 грн. та 649.146 привілейованих акцій на суму 64.914,60 грн. У власності керівництва банку знаходиться 278550 простих іменних акцій, що становить 1,25 % статутного фонду.

БАЛАНС АКБ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ» (тис. грн.)

Активи	**на 01.01.98 р.**	**на 01.04.98 р.**
Валюта, монета і банківські метали	297	325
Коррахунок НБУ	114	123
Коррахунки в інших банках	112	134
Чиста вартість депозитів та кредитів в інших банках	450	1709
Цінні папери в портфелі банку	578	714
Чиста вартість кредитів та фінансового лізинга клієнтам	3.489	3784
Чиста вартість нематеріальних активів	57	52
Чиста вартість матеріальних активів	3.333	3308
Чиста вартість інших активів	1.370	1212
Усього активи	**9.800**	**11361**
Зобов'язання		
Коррахунки банків	0	1
Депозити та кредити банків	0	16691
Кошти клієнтів до запитання	2.887	2728
Строкові депозити клієнтів	428	534
Інші зобов'язання	228	210
Усього зобов'язань	3.543	5142
Капітал		
Статутний капітал	2.150	2220
Прибуток та резерви	4.107	3909
Результат діяльності	0	90
Усього капіталу	**6.257**	**6219**
Усього зобов'язань та капіталу	**9.800**	**11361**

ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

Діяльність банку здійснюється згідно із статутом банку і ліцензією Національного банку України від 21.11.1996 р. № 90.

Банк здійснює розрахунково-касове, кредитне та депозитне обслуговування юридичних осіб різних форм власності і громадян, проводить довірчі операції, виконує всі види послуг, пов'язані з валютним обслуговуванням та операціями на ринку цінних паперів і юридичних, і фізичних осіб, приймає на зберігання цінності.

Банк не займається виробництвом та реалізацією, наукових досліджень не проводить.

АКБ «Європейський» є акціонером Української фондової біржі, акціонерного товариства «Міжрегіональний фондовий союз», Асоціації «Позабіржова Фондова Торговельна Система», Харківського коксохімічного заводу, Харківського коксового заводу. Сума інвестицій становить 282 тис. грн.

Згідно із « Звітом про прибутки та збитки» за 1997 рік доходи банку становлять 4408 тис. грн., витрати —3632 тис. грн., прибутки — 776 тис. грн.

Валюта балансу банку станом на 1 квітня 1998 року становить 11361 тис. грн. Обсяг прибутку, одержаного банком за перший квартал 1998 року, становить 90 тис. грн.

Довідка про фінансовий стан АКБ «Європейський» станом на 1 січня 1998 року

Н2- норматив платоспроможності банку	63,85 %
Н3- норматив миттєвої ліквідності	32,77 %
Н4- норматив загальної ліквідності	267,99 %
П2- показник достатності капіталу банку	172,35 %

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ АКЦІЙ

Рішення про випуск акцій п'ятої емісії прийняте загальними зборами акціонерів, протокол № 1 від 15 квітня 1998 року.

Мета випуску акцій — розширення можливостей банку з надання банківських послуг, нарощування масштабів його діяльності, виконання вимог постанови правління НБУ від 22.02.96 р. щодо формування статутного фонду та власних коштів. Фінансові ресурси, залучені від емісії, банк планує використовувати наступним чином:

— на кредитування юридичних та фізичних осіб —1.500.000,00 грн.
— на придбання цінних паперів — 700.000,00 грн.
— на придбання державних цінних паперів —1.330.000,00 грн.
— на збільшення валютної позиції — 1.000.000,00 грн.

Загальний запланований обсяг емісії становить 4.530.000 (чотири мільйони п'ятсот тридцять тисяч) гривень, досягнення загального статутного фонду —6.750.000 (шість мільйонів сімсот п'ятдесят тисяч) гривень.

Тип акцій п'ятої емісії — прості іменні та привілейовані іменні.

Номінальна вартість кожної акції — 0,10 грн. (десять копійок).

Кількість акцій — 45.300.000 (сорок п'ять мільйонів триста тисяч) одиниць.

Кількість привілейованих іменних акцій — 50.854 (п'ятдесят тисяч вісімсот п'ятдесят чотири) одиниці.

Кількість простих іменних акцій — 45.249.146 (сорок п'ять мільйонів двісті сорок дев'ять тисяч сто сорок шість) одиниць.

Акції випускаються в документарній формі однією серією А005 на всю суму збільшування статутного фонду.

Номери простих іменних акцій: з 00000001 по 45.249.146.

Номери привілейованих іменних акцій: з 45.249.147 по 45.300.000.

Акції розміщуються шляхом відкритого продажу.

Термін передплати на акції встановлюється з 11 травня 1998 року по 11 листопада 1998 року.

Продаж акцій проводиться безпосередньо банком і в його приміщенні за адресою: м. Харків, Красношкільна набережна, 24. Користування послугами торговця цінними паперами не передбачається.

ХАРАКТЕРИСТИКА ІМЕННИХ АКЦІЙ БАНКУ

Акції розміщуються серед юридичних та фізичних осіб. Першочергове право придбання іменних акцій нового випуску за номінальною вартістю належить акціонерам банку.

Продаж іменних акцій здійснюється пакетом у кількості:
— для фізичних осіб — 500 акцій;
— для юридичних осіб — 50.000 акцій.

Власник привілейованих акцій має право:
— одержувати дивіденди у фіксованому розмірі незалежно від прибутку, але не нижче, ніж по простих;
— на пріоритетне одержання частини майна банку пропорційно до вартості акцій, які є його власністю, у разі ліквідації банку.

Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні банком.

Власник простих акцій має право:
— брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через своїх представників;
— голосу у розв'язанні всіх питань, які розглядаються на загальних зборах акціонерів по принципу: 1 проста імена акція — 1 голос;
— на одержання дивідендів пропорційно до вартості акцій, які є його власністю;
— на одержання частини майна банку пропорційно до вартості акцій, які є його власністю, у разі ліквідації банку.

Власники простих іменних та привілейованих іменних акцій мають право на їх відчуження шляхом індосаменту. Особа, на користь якої відчужені акції, набуває право власності з часу внесення відповідних змін до книги реєстрації акціонерів банку.

Нарахування дивідендів проводиться один раз на рік за рахунок коштів чистого прибутку банку за результатами календарного року після затвердження їхнього розміру, загальними зборами акціонерів. Дивіденди виплачуватимуться з 1 червня по 31 серпня. Виплата і депонування проводиться безпосередньо банком і в його приміщенні за адресою: м. Харків, Красношкільна набережна, 24.

Дані про попередні випуски акцій.

Статутний фонд банку сформований наступним чином:

— Перший та другий випуски акцій зареєстровані Міністерством фінансів України 30.06.95 р., свідоцтво № 238/1/95.

Було випущено 450.000 простих іменних акцій на загальну суму 45.000,00 грн. та 50.000 привілейованих іменних акцій на загальну суму 5.000,00 грн., загальний обсяг емісій 50.000,00 грн.

— Третій випуск акцій зареєстрований Міністерством фінансів України 27.06.96 р., свідоцтво № 329/1/96.

Було випущено 20.500.000 простих іменних акцій на загальну суму 2.050.000,00 грн. та 500.000 привілейованих іменних акцій на загальну суму 50.000, 00 грн., загальний обсяг емісії 2.100.000,00 грн.

— Четвертий випуск акцій зареєстрований ДКЦПФР 14.04.98 р., свідоцтво № 165/1/98.

Було випущено 600.854 простих іменних акцій на загальну суму 600.085,40 грн. та 99.146 привілейованих іменних акцій на загальну суму 99.914,60 грн., загальний обсяг емісії 70.000,00 грн.

ПОРЯДОК ВИПУСКУ ТА ОПЛАТИ АКЦІЙ

Передплата на акції здійснюється у національній валюті України на підставі укладеного в установі банку договору — заяви на придбання акцій додаткового випуску.

Акції розповсюджуватимуться за курсовою вартістю, але не нижче номінальної.

Покупці — юридичні та фізичні особи, після повної сплати вартості акцій та внесення даних про них і про належні їм акції у реєстр акціонерів АКБ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ» одержують сертифікат акцій на загальну номінальну вартість та кількість придбаних акцій.

Під час передплати на акції банку покупець у будь-який час може відмовитися від передплати з поверненням коштів.

Громадянам для придбання акцій слід мати при собі паспорт довідку про ідентифікаційний код, а в необхідних випадках довідку податкового органу про наявність доходів, достатніх для внесення коштів на придбання акцій. Юридичним особам слід подати, згідно з вимогами Національного банку України, баланс підприємства по ф.1 на перше число місяця, в якому здійснювалася сплата та звіт про фінансові результати по ф.2 за останній звітній період. Аудиторські довідки про джерела формування коштів, виділених на придбання акцій, подаються тими юридичними особами-акціонерами (учасниками), чия питома вага у загальному оголошеному розмірі статутного фонду банку становить 5 (п'ять) та більше відсотків. Юридичним особам заборонено використовувати для придбання акцій бюджетні ресурси, а також кошти, одержані в кредит або під заставу.

Передача акціонерам прав власності на акції п'ятого випуску може здійснюватися після повної їх сплати, реєстрації випуску в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку та внесення інформації в реєстр акціонерів.

При досягненні об'явленого обсягу емісії раніше запланованого терміну, передплату на акції додаткового випуску має бути припинено достроково.

Якщо передплата на акції становитиме суму, меншу від оголошеної або перевищить розмір оголошеної емісії, реєстрація їх випуску проводитиметься за фактом передплати.

У разі відмови від реєстрації випуску акцій здійснюється повернення оплачених перших внесків заявниками не пізніш як через 30 днів з моменту прийняття рішення.

Чинники ризику:
— непослідовність урядових рішень щодо діяльності комерційних банків;
— змінення податкової політики щодо підвищення оподаткування комерційних банків;
— погіршення загальної економічної ситуації в Україні внаслідок непослідовності заходів в економічній сфері;
— інші обставини, не передбачені в умовах політичної та економічної кризи.

Інформація емітента «Новомосковський завод залізобетонних виробів»

Назва емітента	Новомосковський завод залізобетонних виробів
Код СПАТО	01033409
Організаційно-правова форма емітента	ВАТ
№ свідоцтва про державну реєстрацію та дата видачі свідоцтва	285 від 01.09.1995 р.
Місцезнаходження	с. Меліоративне
Телефон	2-30-50
Телефакс	41-161
Основні види діяльності	Виробництво з/б виробів
Кількість акціонерів	2326
Чисельність робітників	593
Статутний фонд:	15478560 (100 %)
прості акції (кількість та частка у статутному фонді)	
привілейовані акції	
Дата проведення останніх зборів акціонерів	28.11.1997 р.
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купляти) його цінні папери	—
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати доход за цінними паперами	—
Дата та строки виплати дивідендів, якщо їх будуть виплачувати	—

Відкрите акціонерне товариство «Каланчацький маслозавод» ***повідомляє*** своїх акціонерів про проведення чергових зборів, які відбудуться 12 червня 1998 року об 11 годині за адресою: смт Каланчак, Херсонської області, вул. Леніна, в приміщенні кінотеатру «Дружба».

Реєстрація учасників зборів з 9 години.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки діяльності товариства за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного звіту та балансу товариства за 1997 рік.
4. Внесення змін та доповнень до статуту ВАТ.
5. Вибори спостережної ради.

Для участі в зборах при собі мати:
— документ, що посвідчує особу;
— доручення на право в участі у зборах (для представників акціонерів).

Довідки за телефоном (05530) 2-12-53.

Правління ВАТ.

Правление ЗАО «Укртатнафта» *сообщает* о переносе общего собрания акционеров и заседания наблюдательного совета на 10 июня 1998 года. Собрание будет проводиться в представительстве ЗАО «Укртатнафта», расположенном по адресу: г. Киев, ул. Менжинского, 18/24, 5-й этаж. Регистрация участников общего собрания акционеров будет проводиться по вышеуказанному адресу 10.06.1998 г. с 9.00 до 10.45.

Начало собрания - 11.00.

Повестка дня общего собрания:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности АО за 1997 год и основные направления деятельности предприятия на 1998 год.
2. Рассмотрение и утверждение экспертной оценки целостного имущественного комплекса ОАО «Кременчугнефтеоргсинтез» и акций АО «Татнефтепром».
3. О реализации неоплаченных акций и изменении уставного фонда АО.
4. Утверждение новой редакции учредительных документов АО и принятие внутренних нормативных актов АО.
5. Выборы ревизионной комиссии, утверждение персонального состава наблюдательного совета, избрание членов правления.
6. О регистрации выпуска акций ЗАО «Укртатнафта».
7. Об участии ЗАО «Укртатнафта» в объединении «Нефтехимпереработка».
8. Разное.

Для регистрации участникам общего собрания необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, и документ, подтверждающий полномочия на участие в общем собрании.

Справки по телефонам: (05366) 2-80-39, 2-85-32, 4-10-69.

Арбитражный суд Харьковской области (310022, Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело о банкротстве Харьковского ремонтно-строительного управления по ремонту основных производственных фондов предприятий службы быта (Харьков, пр. Московский, 185; расчетный счет 26007301693 в ХОД АКБ СР «Укрсоцбанк», дело № 7586/7-11.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Інформація про анулювання акцій відкритого акціонерного товариства «Херсонводбуд» у зв'язку з реорганізацією та випуском акцій нової номінальної вартості

А. Характеристика емітента

1. Фірмове найменування ВАТ

Відкрите акціонерне товариство «Херсонводбуд», скорочено — ВАТ «Херсонводбуд».

2. Місцезнаходження акціонерного товариства: 325000, Херсон, вул. Перекопська, 20.

3. Дата заснування ВАТ

Відкрите акціонерне товариство «Херсонводбуд» засновано в процесі приватизації відповідно до рішення регіонального відділення Фонду державного майна України по Херсонській області № 1142 від 27.12.1995 р. та зареєстровано Херсонським міськвиконкомом 14.05.1996 р. за № 3741.

Зміни та доповнення до установчих документів, пов'язані з реорганізацією ВАТ «Херсонводбуд», зареєстровані 24 листопада 1997 року № 2298 Херсонським міськвиконкомом.

4. Цілі та предмет діяльності ВАТ

4.1. Мета діяльності ВАТ: реалізація економічних, соціальних, професійних і творчих інтересів акціонерів та працівників товариства на основі виробничої комерційної та іншої діяльності. Предметом діяльності товариства є: будівельно-монтажні роботи, ремонтні реставраційні роботи, електромонтажні, пусконалагоджувальні роботи, виробництво та реалізація продукції промислово-технічного призначення і товарів народного споживання, виробництво та реалізація продуктів харчування, виконання інженерно-пошукових, проектно-кошторисних робіт, виробництво і реалізація пива, вина, горілчаних напоїв та тютюнових виробів, збір, переробка і використання вторинної сировини, збір, переробка і використання сільськогосподарської та рибної продукції, монтаж, ремонт та профілактичне обслуговування засобів протипожежної та охоронної сигналізації, створення та утримання автозупинок, автосервісних, автозаправних станцій та газонаповнювальних станцій з торгівлею запчастинами, внутрішні і міждержавні перевезення пасажирів і вантажів повітряним, морським, річковим, залізничним та автомобільним транспортом, виконання платних послуг населенню, виконання інших видів діяльності, дозволених чинним законодавством України.

5. Перший випуск акцій емітента на суму 3976140,0 гривень зареєстровано в Херсонському облфінуправлінні — свідоцтво № 91/1/96 від 29 травня 1996 року.

Статутний фонд був поділений на 15904560 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускалися. Розмір статутного фонду ВАТ «Херсонводбуд» зменшився на 1385780,0 гривень, що становить 5543120 штук простих іменних акцій.

Розмір статутного фонду після реорганізації ВАТ «Херсонводбуд» становить 2590360,0 гривень, поділений на 259036000 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 гривні.

6. Середньоспискова чисельність на 1.10.1997 р. — 588 чоловік, за станом на 1.01. 1998 року — 573 чоловік.

7. Дані про керівників

Прізвище, ім'я та по батькові	Посада	Освіта	Виробничий стаж
Довгань Петро Васильович	голова правління ВАТ «ХВБ»	вища, інженер-гідротехнік	32 роки
Качалов Юрій Петрович	перший заступник голови правління	вища, інженер-гідротехнік	33 роки
Плохотнік Надія Петрівна	заступник голови правління з економічних питань	вища, бухгалтер	24 роки
Журавльова Олена Володимирівна	головний бухгалтер	вища, інженер-гідротехнік	25 років

8. Обсяг випуску продукції

№ п/п	За 9 місяців 1997 року у діючих цінах тис. грн.	За 1997 рік у діючих цінах, тис. грн.
1. Обсяг будівельно-монтажних робіт	596	496
2. Випуск продукції власного виробництва, у т. ч.	167,3	111,8
зварювальні металоконструкції	1,4	2,0
пиломатеріали	0,5	1,2
ремонт механізмів	157,8	81,7
столярні вироби	3,9	7,8
збірний залізобетон	2,0	—
виготовлення бетону	1,7	15,4
виготовлення розчину	—	3,7

У 1997 році ВАТ «Херсонводбуд» реалізувало продукції (товарів, робіт, послуг) на суму 1044,3 тис. грн., крім того в результаті діяльності підсобних виробництв одержано прибутку 252,5 тис. грн.

Інвестиції — не здійснювалися.

Наукові дослідження — не проводилися.

9. Балансові дані

Бухгалтерський баланс емітента за 9 місяців 1997 року та останній фінансовий рік (тис. грн.)

АКТИВ	на 1.10.97 р.	на 1.01.98 р.
1. Основні засоби	28791,0	18246,5
2. Запаси і затрати	888,6	616,1
3. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	2826,6	2118,8
Баланс	***32506,2***	***20981,4***
ПАСИВ	**на 1.10.97 р.**	**на 1.01.98 р.**
1. Джерела власних та прирівнених до них коштів	30340,3	19737,2
2. Довгострокові пасиви	—	—
3. Розрахунки та інші пасиви	2165,9	1244,2
Баланс	***32506,2***	***20981,4***

АКЦІЇ	ОБМІНЮЮТЬСЯ: ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ			ДЕРЖАВНА ЧАСТКА: ДЕРЖВОДГОСП УКРАЇНИ			РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ Фонду держмайна України			ВСЬОГО	
	кількість акцій, шт.	номінальна вартість, грн.	загальна сума емісії, грн.	кількість акцій, шт.	номінальна вартість, грн.	загальна сума емісії, грн.	кількість акцій, шт.	номінальна вартість, грн.	загальна сума емісії, грн.	кількість акцій, шт.	загальна сумма емісій, грн.
ВАТ «Херсонводбуд»	71049600	0,01	710496	132108400	0,01	1321084	55878000	0,01	558780	259036000	2590360
ВАТ БМУ-20	16012600	0,01	160126	29773800	0,01	297738	12593600	0,01	125936	58380000	583800
ВАТ БМУ-23	4108700	0,01	41087	7639800	0,01	76398	3231500	0,01	32315	14980000	149800
ВАТ БАТБ	7013400	0,01	70134	13040700	0,01	130407	5515900	0,01	55159	25570000	255700
ВАТ ПМК-143	10874700	0,01	108747	20220500	0,01	202205	8552800	0,01	85528	39648000	396480
Разом	***109059000***	—	***1090590***	***202783200***	—	***2027832***	***85771800***	—	***857718***	***397614000***	***3976140***

У результаті діяльності за 9 місяців 1997 року ВАТ має збитки в розмірі 1070,9 тис. грн., за 1997 рік збитки становлять 666,2 тис. грн.

Простроченої дебіторської і кредиторської заборгованості немає. Дебіторська заборгованість за станом на 1.10.97 р. — 2817,0 тис. грн., відповідно кредиторська —2165,9 тис. грн. На 1 січня 1998 року дебіторська заборгованість становила 2051,3 тис. грн., відповідно кредиторська — 1213,9 тис. грн.

Фінансові результати за 1997 рік підтверджені незалежною аудиторською фірмою «Пріоритет» від 16.02.1998 року.

Показники платіжної спроможності та фінансової стабільності за станом на 1.01.1998 року.

Коефіцієнт ліквідності:

1. Загальний коефіцієнт покриття — 2,20
2. Проміжний — 1,70
3. Абсолютної ліквідності — 0,003
4. Фінансової стійкості — 0,06
5. Коефіцієнт фінансової незалежності — 0,94

Б. Дані про емісію цінних паперів

1. Загальні збори акціонерів ВАТ «Херсонводбуд» 5 листопада 1997 року прийняли рішення про реорганізацію ВАТ «Херсонводбуд» шляхом виділення таких акціонерних товариств:

1.1. Будівельно-монтажне управління № 20 (БМУ-20).
1.2. Будівельно-монтажне управління № 23 (БМУ-23).
1.3. Брилівська автотранспортна база (БАТБ).
1.4. Пересувна механізована колона № 143 (ПМК-143).

2. Мета випуску акцій

Зменшення статутного фонду в процесі реорганізації ВАТ «Херсонводбуд» шляхом виділення 4 нових акціонерних товариств.

3. Акції першого випуску анулюються і реєструється випуск акцій новою номінальною вартістю.

4. Категорія акцій, що випускаються, їх загальна сума емісії:

Вид акцій	Номінальна вартість (грн.)	Кількість (шт.)	Загальна сума емісії (грн.).
Прості іменні	**0,01**	**259036000**	**2590360**

Привілейовані акції та акції на пред'явника не випускаються

5. Порядкові номери і серія акцій: серія А, №№ 000000001 — 359036000.

6. Порядок обміну акцій

Кожний акціонер реорганізованого акціонерного товариства отримує акції новостворених акціонерних товариств та акції акціонерного товариства, в якого зменшився розмір статутного фонду у зв'язку з реорганізацією, у кількості, що пропорційна співвідношенню розміру статутного фонду новостворених акціонерних товариств (у тому числі акціонерного товариства, в якого зменшився розмір статутного фонду у зв'язку з реорганізацією) до розміру статутного фонду акціонерного товариства ВАТ «Херсонводбуд» до реорганізації.

Акціонери мають право здійснювати обмін акцій відповідно до поданих ними заяв про обмін.

Форма випуску акцій — документарна.

7. Термін обміну акцій ВАТ «Херсонводбуд» першого випуску на акції другого випуску ВАТ «Херсонводбуд» —з 10.05. по 20.06.1998 року.

8. Метод обчислення дивідендів і строки їх виплати

Дивіденди за акціями виплачуються один раз на рік за підсумками календарного року за рішенням загальних зборів акціонерів у порядку, передбаченому статутом акціонерного товариства, за рахунок прибутку, що залишається в його розпорядженні після сплати установлених законодавством податків, інших платежів у бюджет та процентів за банківські кредити.

9. Фактори ризику:

зміна чинного законодавства України;

погіршення загальної економічної ситуації, прогресування інфляції;

неефективні заходи у проведенні економічних реформ;

форс-мажорні обставини (стихійне лихо, військовий стан, аварії тощо).

Інформація про емітента Акціонерний комерційний банк «ТК Кредит»

Найменування емітента	АКБ «ТК Кредит»
Код ЄДРПОУ	20050951
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі свідоцтва	245 від 28.04.94
Місцезнаходження	Київ, вул. Дмитрівська, 18/24
Телефони	246-85-81, 246-85-82
Телефакс	246-85-81
Основні види діяльності	банківська
Кількість акціонерів	12
Кількість власників облігацій	—
Чисельність працівників	63
Статутний фонд (для ВАТ)	2498750
прості акції (кількість та частка у статутному фонді)	49975 акцій, 100 %
привілейовані акції (кількість та частка у статутному фонді)	
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	20.01.98
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати доход за його цінними паперами	—
Дата та термін виплати дивідендів, якщо їх виплачуватимуть	—

Основні фінансові показники (грн.)

ПОКАЗНИК	РІК звітний (97)	попередній (96)
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	2153491,56	2081882,72
2. Балансовий прибуток (збиток)	403021,38	544574,49
3. Всього по активах балансу	10389496,07	5747594,03
4. Всього зобов'язань	207473,60	502750,00
5. Статутний фонд	2498750	2163750
(довідково: номінальна вартість акції)	50	50
5. Нерозподілений прибуток	340550,02	488830,00
6. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	6,81	12,45
7. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	—	1,16

Протягом звітного року банк проводив збалансовану фінансову політику, підтримуючи оптимальні для свого економічного стану нормативні вимоги НБУ. За станом на 01.01.98 року коефіцієнт загальної ліквідності банку становив 1,64; коефіцієнт платоспроможності —0,63; показник достатності капіталу — 0,75.

5 червня 1998 року відбудуться загальні збори акціонерів **ВАТ «Сумсько-Степанівський цукрокомбінат»** за адресою: Сумська обл., Сумський р-н, смт Степанівка, вул. Кооперативна (клуб цукрозаводу).

Початок зборів о 10-й годині, реєстрація акціонерів з 8-ї години.

Порядок денний:

1. Звіт правління про господарську діяльність товариства за 1997 рік.
2. Затвердження річного звіту і балансу за 1997 рік.
3. Затвердження змін і доповнень до статуту.
4. Вибори органів правління:
— голови і членів правління;
— ревізійної комісії;
— спостережної ради.

Правління ВАТ «Сумсько-Степанівський цукрокомбінат».

Шановні акціонери АТ «Івано-Франківськ-Авто»

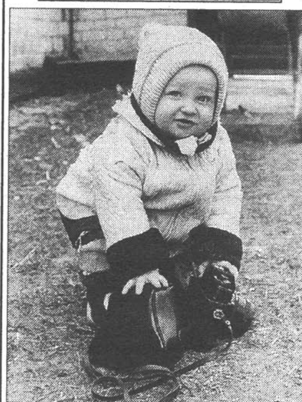
8 червня 1998 року об 11.00 у залі засідань головного підприємства АТ «Івано-Франківськ-Авто» (284002, м. Івано-Франківськ, вул. Юності, 41-А) відбудуться загальні збори акціонерного товариства «Івано-Франківськ-Авто».

Порядок денний:

1. Про підсумки роботи акціонерного товариства за 1997 рік.
2. Про виконання планів акціонерного товариства за 1993-1998 роки.
3. Висновки ревізійної комісії.
4. Обрання членів спостережної ради акціонерного товариства.
5. Обрання членів правління акціонерного товариства.
6. Обрання членів ревізійної комісії акціонерного товариства.
7. Внесення змін до статуту акціонерного товариства.
8. Різне.

Правління.

Фото з конверта

— Заждіть хвилинку, зроблю знімок на згадку...

Фото Ігоря КРАВЧЕНКА.

Риботин Коропського району Чернігівської області.

Око не бачить, вухо не чує – все минеться?

Запитання по суті

Чула, ніби землетрус можна спровокувати. Чи правда це?

Марія ГНАТЕНКО.

Червоноград Львівської області.

Науці давно відомий так званий тригерний ефект, коли найменші збудження в земних глибинах можуть спричинити дуже сильні поштовхи. Отже, теоретично можна ініціювати розрядження нагромадженої напруги у земній корі — інакше кажучи, викликати землетрус. Земна кора, незважаючи на її, здавалося б, явну непохитність, доволі рухливе, мінливе і чутливе утворення. Учені вже довели, що після підземного ядерного вибуху в радіусі до 100 кілометрів може виникати від кількох десятків до кількох тисяч вторинних підземних ударів, які особливо сильно проявляються в перші дні після вибуху. Можуть повторитися і через 30—40 днів. Це свідчить про надзвичайну складність процесів, що відбуваються у земній корі.

Усміхніться!

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Утер носа всім женихам

У Вінницькому міському загсі зареєстровано незвичайний шлюб: 92-річний вінничанин побрався з 68-річною нареченою, яка, до речі, виходила заміж уперше. Щодо жениха, то в нього це вже четверта дружина.

У загсі нарахували ще трьох жінок, які після 60 років наважилися уперше піти під вінець. Уточнимо: йдеться тільки про тих, котрі одружилися цього року.

Людей, які навіть на схилі літ шукають свою половинку, як свідчить статистика, стає дедалі більше. Це можна пояснити двома чинниками: одному жити не з медом, а також коханням, якому, як відомо, вік не завада.

Астрологічний прогноз

на 27 квітня — 1 травня

ОВЕН. Ваші гроші несподівано прийшли, а тепер раптово можуть зникнути. Кращі дні для фінансів — понеділок і п'ятниця. В середу і неділю ризикуєте зробити невигідне придбання.

ТЕЛЕЦЬ. Будете здатні на найнесподіваніші і ризкі вчинки, які будуть продиктовані миттєвим настроєм. Схильні дбати лише про свої особисті інтереси, правда, не нав'язуючи власної лінії. Досягнете більшого успіху, якщо інші, а особливо конкуренти, не бачитимуть і не знатимуть ваших дій.

БЛИЗНЯТА. Знову увійдете в незвичне коло людей, опинитеся в нових місцях, доведеться мати справу з новими організаціями. Будете найактивнішим членом у колі друзів. Вас хвилюватиме кожна дрібниця. В деяких ситуаціях будете безтурботними і легковажними. Вас хвилюватимуть проблеми інших.

РАК. Доведеться поборотися за себе. В одному разі перемога буде за вами, в іншому — програєте з втратами. Ви не захочете бути зв'язаним із старим колективом, брати участь в його реформах, а можливо, сам колектив відвернеться від вас. Ризикуєте посваритися з кращим другом.

ЛЕВ. Ваше життя ускладниться через несподіваний вчинок партнера. Його може не прикрасити поїздка, до якої ви готувалися давно. Можливі неприємні клопоти на роботі. Можливо, ви повернетеся до діяльності, в якій отримали несподіваний позитивний результат. Вам буде непросто підкоритися обставинам чи іншій людині, але саме цього і вимагає нинішній період.

ДІВА. Зіштовхнетеся з незвичними і навіть з неприємними речами. Зможете знову обговорити варіанти щодо розподілу коштів чи поділу майна. Далека поїздка виб'є вас зі звичної колії. Якщо вибиратимуть між вами і кимось, то ви можете програти.

ТЕРЕЗИ. На вас чекає незвичний поворот в особистих справах, нове кохання чи захоплення, нові партнери і співрозмовники. Ви візьмете безпосередню участь у подіях. Проте відчуєте гострі хвилювання, пов'язані із спільними коштами. Якщо сподіваєтеся на допомогу чоловіка, то вас спіткає розчарування.

СКОРПІОН. Будете стурбовані тим, як обернуться відносини з важливими для вас людьми. Ви можете відстояти свої позиції, але при цьому доведеться прийняти інші умови або від чогось відмовитися. Будьте готові до будь-якої зміни, не залишайте за плечима вантаж великих справ.

СТРІЛЕЦЬ. Цей тиждень принесе і хороший, і раптовий поворот в особистих і службових справах. З'являться і зникнуть багато знайомих і приятелів. Через силу займатиметеся поточними обов'язками, рутинною роботою. Будете приємно здивовані успіхами.

КОЗЕРІГ. Почнете більше драматизувати грошову ситуацію. Можливі несподівані доходи і витрати. Відкладіть ризиковані і непідготовлені справи. Не захоплюйтеся непотрібними покупками. Несподівана розлука з коханою людиною зіграє погану роль — втратите впевненість у собі.

ВОДОЛІЙ. Ухвалите нове рішення. Зробите хорошу покупку у понеділок, четвер і п'ятницю, а невдалу — в середу і неділю. Щодо родичів, то можете зайняти егоїстичну позицію.

РИБИ. Поїздки не можна починати в середу і неділю. Вам варто передати частину роботи компаньйону, оскільки самі не справитеся з лавиною нововведень і змін. Це — період напружений. Вас може схвилювати неприємна звістка.

Відпочиньте у Криму

Оздоровниці

Нинішній курортний сезон вдало почався на більш як 30 турбазах і готелях авторитетної фірми «Кримтур».

Серед найпрестижніших, розташованих у чарівних місцях, найперше приваблюють такі:

«Орлиний заліт» — здавна найулюбленіший серед справжніх туристів не лише країн СНД, а й усього світу. Приваблюють сюди орюкзачене плем'я мальовничі скелі славнозвісного Великого каньйону, обмережані стрімкими потоками і водоспадами. Це диво природи туристи багатьох країн здавна оголосили своєю Меккою.

Цього року тут найдешевші путівки у світі: від десяти до 60 гривень, якщо не звертатись до посередників, які відгрібають у свою кишеню з нашої 50% вартості жаданої перепустки до оздоровлення, доброго настрою і забуття буденних проблем.

Тож бажаючі підкріпитись «коктейлем кримської снаги», зв'язуйтесь напряму з Сімферополем, де на вулиці Шмідта, 9, вас чекають, щоб удовольнити ваші побажання, курортні примхи і забаганки. Телефони фірми — 278-959, 250-350. Якщо буде надто завізно, натисніть «клавішу шефа» — телефон-факс 272-649. Вам відповість, порадить, як найкраще упоратись із дорогоцінним відпускним часом, сам голова правління АТ «Кримтур» Євген Михайлов.

«Карабах» — іменння чудового відпочинку біля морських хвиль і мальовничих гір. Ви потрапите на одну з тридцяти найкращих турбаз Криму. Про неї знавці кажуть, що між Ялтою і Алуштою кращого місця для відпочинку не існує. Тут найчистіше море, старовинний пишний парк, де майже 200 різновидів реліктових дерев на дев'яти тисячах гектарів.

Третину місць із 500 тут закупили ще два роки тому — так багато бажаючих пожити у дерев'яних будиночках, які заховались у затінку дерев унікального схилу, вічно оберненого до сонця. Тут за помірними цінами вам нададуть понад 20 видів послуг. До моря через гори усього сто метрів — найлінивіших відвозить автобус. А як тут смачно годують! На кухні старанно і вміло порâються студентки Черкаського кулінарного коледжу — згідно з багаторічним контрактом.

Якщо вас вабить Севастополь, то там нині просто літо, як співають у популярному шлягері. Новий курортний сезон, безперечно, вдасться завдяки, зокрема, і професіоналізму працівників акціонерного товариства «Кримтур».

На турбазі імені Мокроусова, де будиночки ніби вибігли на берег помилуватись лагодою прибою і тим, як відпочивальники насолоджуються морем, севастопольськими бухтами і затоками, сонцем і повітрям, давня традиція: дуже помірні ціни за дуже комфортний відпочинок. Це нині чи не найсолідніший на півострові гарант чудового і недорогого відпочинку на узбережжі.

Готелі і турбази «Кримтуру» працюють добре не лише у Севастополі, а й на всьому Південнобережжі. Ціни, навіть у розпал курортного сезону, на кілька порядків менші за узвичаєно-кримські. Ви оселяєтесь — і відразу потрапляєте під надійну опіку працівників готелю. Їхній фах дозволяє зробити все, щоб максимально наблизити кожного до моря і гір, усіх найпишніших місць Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Для передплатників газети «Кримтур» виділив дві путівки на читацьку лотерею «ГУ»-98.

Народний календар

25 КВІТНЯ **— Зенонів день. Весна землю парить.**

27 КВІТНЯ **— Мартина. Якщо жаби на Мартина кричать, а після Мартина мовчать — неодмінно похолодає.**

30 КВІТНЯ **— Зосима. Зосим вважається покровителем бджіл. Всюди на пасіках з початком медозбору виставляли ікони захисника бджіл, відправляли молебні і влаштовували різноманітні обряди. Господарі тричі обходили пасіки зі страсною свічкою та свяченою водою і кропили нею всі вулики.**

Прикмети квітня:

✱ Повернулися з півдня перелітні кажани — прийшла справжня весна і значних холодів не буде.

✱ Якщо жайвори співають здебільшого вранці — чекай доброго врожаю з раннього посіву, якщо ж під обід — ліпше вродить середній посів.

✱ Сині хмари — на тепло й опади.

✱ Верба зацвіла, коли стояла ясна й тепла погода — літо буде тепле і щедре на мед.

✱ Журавлі летять мовчки, низько й швидко — на негоду.

Правління ВАТ «Оріхівка-цукор»

повідомляє про скликання перших загальних зборів акціонерів, які відбудуться 10.06.1998 р. у приміщенні Будинку культури с. Новооріхівка за адресою:

315903, Полтавська область, Лубенський район, с. Новооріхівка.

Тел. 053615-31-56.

Початок зборів о 10 год. 30 хв.

Початок реєстрації учасників з 8 год 30 хв.

Зборам пропонується такий порядок денний:

1. Звіт правління акціонерного товариства.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження балансу акціонерного товариства за 1997 рік.
4. Про зміни по плану приватизації Оріхівського цукрозаводу — проведення реструктуризації ВАТ шляхом виділення незавершеного будівництва нового цукрозаводу у окремий об'єкт приватизації та продажу його за конкурсом на умовах закінчення будівництва протягом найближчих двох років (інформація фонду Держмайна України).
5. Про зменшення статутного фонду ВАТ (у зв'язку з виділенням незавершеного будівництва цукрового заводу у окремий об'єкт приватизації) з 25666146 грн. до 2679150 грн. шляхом вилучення 91802584 штук акцій, що не були розміщені (продані) з початку приватизації.
6. Внесення змін до статуту акціонерного товариства у зв'язку із зміною статутного фонду.
7. Обрання спостережної ради, правління та ревізійної комісії акціонерного товариства.
8. Затвердження внутрішніх нормативних документів акціонерного товариства.

Для участі в загальних зборах вам потрібно мати при собі паспорт. Для довірених осіб-представників —доручення, завірене нотаріально; для батьків дітей —свідоцтво про народження. Особи, що не зареєструвались у визначений термін, не мають права брати участь у зборах.

Правління ВАТ «Оріхівка-цукор».

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.reic.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

◊ Рукописів не повертаємо.

◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 234597.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311079.

Х23456789Х